

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W ELKU**

RAPORT

**„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie elckim w 2011 roku”**

II. Progностyczna

Elk sierpień 2012

WSTĘP

Rozwój technologiczny i procesy restrukturyzacyjne powodują ciągle zmiany na rynku pracy. Należy im się bacznie przyglądać i analizować, zapewniając tym samym stały dostęp społeczności lokalnej do wszystkich usług świadczonych przez urząd pracy. Struktura bezrobocia oraz jego skutki wymagają ciągłego monitoringu rynku pracy i procesów na nim zachodzących. Dzięki rozwojowi różnych sektorów gospodarki powstają nowe zawody – związane z nowoczesną technologią. Z kolei pewne zawody zanikają na skutek coraz mniejszej ich popularności i malejących potrzeb społecznych na ich wykonywanie. Aby osoby poszukujące pracy mogły spełniać wymogi rynku pracy, powinny na bieżąco śledzić zachodzące na nim zmiany.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań należących do samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Pełni on dwie fundamentalne funkcje: deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Celem niniejszego monitoringu jest:

- określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej w powiecie ełckim
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych na powiat ełcki, przydatnej władzom oświatowym i dyrektorom szkół
- określenie kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń oraz wykorzystania środków publicznych
- usprawnienie poradnictwa zawodowego, poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- ułatwienie wyłonienia grup bezrobotnych do objęcia programem specjalnym.

Niniejsze opracowanie składa się jedynie z części diagnostycznej. Została ona przygotowana w oparciu o raport obejmujący analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie ełckim w 2011 r. sporządzony na podstawie danych zawartych w załączniku 2 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miesiąca pracy oraz oferty pracy” oraz w załączniku 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” - do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, wg stanu na 01 kwietnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011 (Dz.U. 2011 nr 83 poz. 453).

Niniejszy raport nie zawiera części prognostycznej. Z uwagi na to, że dane z badania popytu na pracę za 2011 r. będą dostępne dopiero w czerwcu 2012 r., a dane o szkołach wyższych za rok akademicki 2011/2012 będą publikowane przez GUS dopiero pod koniec kwietnia br., termin sporządzenia drugiej części raportu został przesunięty przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na przełom sierpnia i września 2012 r.

Szczegółowe zalecenia metodyczne do opracowania niniejszego raportu wynikają z opracowanych w Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”. Zgodnie z nimi przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Wyróżnia się również pojęcie zawodu zrównoważonego, przez który należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

OGÓLNE DANE DOTYCZĄCE BEZROBOCIA W POWIECIE EŁCKIM

Zjawisko bezrobocia w ostatnich latach w powiecie ełckim ulegało zmianom. W latach 2006- 2007 liczba bezrobotnych zmniejszała się. Wiązało się to z dobrą sytuacją gospodarczą w kraju i województwie oraz otwartymi rynkami pracy w Unii Europejskiej. Pod koniec 2008 r. liczba bezrobotnych zaczęła nieznacznie wzrastać. Trend ten utrzymuje się do dziś. Spowodowany jest pogorszeniem się sytuacji w gospodarce światowej, co w pewnym stopniu przekłada się na sytuację na lokalnym rynku pracy.

Liczba bezrobotnych w powiecie ełckim na dzień 31.12.2011 r. wynosiła 7906 osób i była o 113 osób wyższa niż w grudniu 2010 r. Na przestrzeni 2011 roku liczba bezrobotnych w powiecie spadła o 490 osób tj. o 6,2%, zaś w porównaniu do grudnia 2010 roku wzrosła o 113 osób tj. o 1,4%. Spadek liczby bezrobotnych zanotowano również w województwie i całym kraju. Na koniec grudnia 2011 r. w całej Polsce zarejestrowanych było 1.982.700 osób, zaś w województwie warmińsko – mazurskim 107.300. Jak z tego wynika zaewidencjonowani w powiecie stanowili 0,39% zbiorowości polskich bezrobotnych i 7,4% zbiorowości województwa.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2009-2011(stan na dzień 31XII danego roku)

Liczba bezrobotnych	2009	2010	2011
Ogółem	7675	7793	7906
w tym kobiety	3765	3857	4124

Stopa bezrobocia dla powiatu w grudniu 2011 r. wyniosła 24,8 %. W odniesieniu do grudnia 2010 r. wzrosła o 0.4 punktu. W porównaniu do wskaźnika wojewódzkiego stopa bezrobocia w powiecie była wyższa o 4,7 punktu. Powiat ełcki pod tym względem uplasował się na 9 miejscu w województwie.

Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju

	2009	2010	2011	Wzrost/ spadek
POLSKA	11,9%	12,3%	12,5%	+0,6%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	20,2%	20,0%	20,1%	-0,1%
POWIAT ELCKI	23,6%	24,5%	24,8%	+1,2%

Analizując zjawisko bezrobocia w powiecie należy zwrócić dużą uwagę na osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy do których zaliczamy osoby długotrwale bezrobotne (tj. osoby pozostające w ewidencji PUP łącznie przez okres 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego), osoby do 25 roku życia, osoby po 50 roku życia osoby bez kwalifikacji zawodowych, bez wykształcenia średniego, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz osoby niepełnosprawne.

Jednym z problemów na lokalnym rynku pracy jest długotrwale bezrobocie. W okresie roku 2011 zarejestrowało się w PUP w Elku 4870 długotrwale bezrobotnych w tym 2381 kobiety. Długotrwale bezrobotni stanowili 46,0 % wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. Ich łączna liczba kształtowała się w końcu 2011 roku na poziomie 4356 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 55,1%.

W analogicznym okresie ubiegłego roku według stanu w końcu roku ich liczba kształtowała się na poziomie 3921 osób stanowiąc 50,3% ogólnej liczby bezrobotnych i populacja długotrwale bezrobotnych była niższa o 435 osób.

Długotrwale bezrobotni to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (1406 osób) w wieku powyżej 25 - 44 lat (1820 osób).

Długotrwale bezrobotni w powiecie elckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	3292	3921	4356
% udział w ogółem bezrobotnych	42,9 %	50,3 %	55,1%

Poważny problem ze znalezieniem pracy mają również osoby po 50 roku życia. W końcu 2011 r. **bezrobotni powyżej 50 roku życia**, w liczbie 1789 stanowili 22,6% bezrobotnych ogółem. Wśród bezrobotnych tej grupy dominowali mężczyźni w liczbie 1046 osób, kobiety w liczbie 743 stanowiły 41,5 %. Napływ do bezrobocia tej kategorii osób wyniósł w omawianym czasie 1585 osób, 1485 zarejestrowało się po raz kolejny tylko 100 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W porównaniu 2010 r. liczba bezrobotnych tej kategorii wzrosła o 63 osoby.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby cechujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym (1324 osoby), pozostające bez pracy dłużej niż 6 miesięcy (1128 osób).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia w powiecie ełckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	1556	1726	1789
% udział w ogółem bezrobotnych	20,3 %	22,1 %	22,6 %

Drugą kategorią wiekową silnie dotkniętą problemem bezrobocia są osoby młode w wieku do 25 lat. Problemem na rynku pracy wśród tej grupy jest brak doświadczenia zawodowego.

W roku 2011 z tej grupy osób zarejestrowało się w PUP w Ełku 2773 bezrobotnych w tym 1259 kobiet. Bezrobotni z przedziału 18-25 lata stanowili 30,5 % wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie. 859 zarejestrowało się po raz pierwszy, 1914 po raz kolejny. Bezrobotni do 25 roku życia to w większości osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym - 584 osób (35,4 % tej populacji) oraz średnim ogólnokształcącym i zawodowym oraz policealnym - 916 (55,6 % populacji). W porównaniu do 2010 r. populacja tej grupy zmalała się o 81 osób.

Bezrobotni do 25 roku życia w powiecie ełckim w latach 2009-2011(stan na dzień 31.XII danego roku)

	2009	2010	2011
Ogółem	1768	1728	1647
% udział w ogółem bezrobotnych	23,0 %	22,1 %	20,8 %

Problemem rynku pracy powiatu ełckiego jest także niedostosowanie kwalifikacji pracowników do wymagań pracodawców, zbyt niskie kwalifikacje bądź ich brak.

Wykształcenie	2009		2010		2011	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety
Wyższe	577	361	596	396	726	493
Policealne i średnie zawodowe	1676	1004	1724	1048	1823	1154
Średnie ogólnokształcące	931	614	912	582	884	593
Zasadnicze zawodowe	1971	723	2010	743	1897	740
Gimnazjalne i poniżej	2520	1063	2551	1088	2576	1144
Razem	7675	3765	7793	3857	7906	4124

Na koniec grudnia 2011 r. wśród 7906 osób bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe - 2576 osób (32,6 % populacji bezrobotnych). Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymował się prawie co czwarty bezrobotny powiatu ełckiego (1897 osób).

Trzecią pod względem liczebności jest grupa bezrobotnych posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe - 1823 osób tj. 23,0 % ogółu bezrobotnych. Tylko 9,2 % ogółu bezrobotnych (726 osób) posiadało wykształcenie wyższe. Nieliczną grupą są również bezrobotni legitymujący się wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 884 osoby tj. 11,2 % ogółu.

Podobną strukturą cechuje się grupa bezrobotnych zamieszkałych na wsi (2973 osoby). Według stanu na koniec grudnia 2011 roku najwięcej bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej gimnazjalnego 1274 (42,8%) oraz zasadnicze zawodowe 775 (26,0%). Wykształceniem średnim (ogólnokształcącym, średnim zawodowym lub policealnym) legitymowało się 26,4 % zaewidencjonowanych. W zbiorowości bezrobotnych zamieszkałych na wsi dwukrotnie niższy niż w mieście był odsetek osób, które posiadały dyplom uczelni wyższej (4,6 %).

Zestawienie tabelaryczne wskazuje na systematyczny spadek liczby bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym i wzrost z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym. Lokalny rynek ulega dużym zmianom. Również zawody deficytowe i nadwyżkowe zmieniały się w ostatnich latach.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW

Statystyka bezrobotnych według zawodów odzwierciedla dokonujące się w gospodarce przemiany, odwzorowuje aktualną strukturę zawodową na rynku pracy i jednocześnie wprowadza z pewnym wyprzedzeniem zawody charakterystyczne dla gospodarki rynkowej.

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu ełckiego, zarejestrowanych wg stanu na koniec 2011 r. liczną grupę stanowią osoby bez zawodu. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 18,9 % co oznacza, iż niemal co piąta osoba zarejestrowana w ełkim urzędzie pracy nie ma zawodu. W grupie tej 57,3 % stanowią kobiety, 10,9 % absolwenci a 6,7 % osoby bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 m-cy.

Spśród osób pozostających w ewidencji urzędu w końcu analizowanego okresu, posiadających zawód największą populację stanowili sprzedawcy – 505 osób. Wśród nich 36,8 % to osoby pozostające w ewidencji dłużej niż rok.

Drugą, co do wielkości populację stanowili bezrobotni z zawodem technik ekonomista – 233 osoby. Struktura tej populacji przedstawia się następująco: 83,2 % stanowią kobiety, 31,3 % to bezrobotni zarejestrowani do 12 miesięcy oraz 4,3 % to absolwenci.

Równie liczną populację stanowią bezrobotni z zawodem murarz – 218 osoby. Wśród nich 29,8 % stanowiły osoby zarejestrowane od ponad 12 m-cy.

W ewidencji urzędu pozostawało także ogółem 168 osób z zawodem krawiec. Wśród nich były 61 osób tj. 36,3 % zarejestrowane dłużej niż 12 miesięcy.

Liczną grupą zawodową są również robotnicy budowlani – 153 osoby, z tego 23,5 % to osoby zarejestrowane powyżej 12 m-cy.

Kolejną, co do liczebności populację stanowią osoby posiadające zawód kucharz – 135 osób. W grupie tej 41,5 % stanowią bezrobotni zarejestrowani powyżej 12 miesięcy.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w poniższym zestawieniu.

Grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2010</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>30.06.2011</u>	Bezrobotni zarejestrowani Stan na <u>31.12.2011</u>	Wzrost/ Spadek (4:2)	Wzrost/ Spadek (4:3)
1	2	3	4	5	6
0 Bez zawodu	1380	1448	1496	116	48
1 Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	20	29	31	11	2
2 Specjaliści	565	495	556	-9	61
3 Technicy i inny średni personel	1221	1102	1198	-23	96
4 Pracownicy biurowi	222	258	295	73	37
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1043	1017	1112	69	95
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	290	244	270	-20	26
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1940	1735	1832	-108	97
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	423	380	399	-24	19
9 Pracownicy przy pracach prostych	689	670	717	28	47
Razem	7793	7378	7906	141	528

Powyższa tabela wskazuje, iż biorąc pod uwagę koniec grudnia 2010 i 2011 r., widoczny jest spadek liczby osób zarejestrowanych w grupach zawodowych: 2, 3, 6, 7 i 8 wzrost natomiast odnotowano w pozostałych grupach tj.0,1, 4, 5, i 9.

Tabela pokazuje również, iż nadal najliczniejszą kategorią wśród bezrobotnych jest **grupa 7 - robotników przemysłowych i rzemieślników**. W końcu grudnia 2011 r. zaliczono do niej

1832 bezrobotnych. Osoby bezrobotne wchodzące w skład tej grupy zawodowej stanowiły 23,2 % ogółu zarejestrowanych w urzędzie. Najwięcej bezrobotnych odnotowano wśród:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	murarz	711202	244	218	-26
2.	krawiec	753105	176	168	-8
3.	ślusarz	722204	108	106	-2
4.	piekarz	751204	88	84	-4
5.	mechanik samochodów osobowych	723103	85	78	-7
6.	szwaczka	753303	44	42	-2
7.	stolarz meblowy	752208	41	36	-5
8.	elektromonter (elektryk) zakładowy	741207	38	28	-10

Jak wynika z powyższej tabeli we wszystkich zawodach odnotowano spadek, największy jednak miał miejsce w zawodzie murarz aż o 26 osób.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do **grupy 3 – techników i innego średniego personelu**. Zajmują one drugie miejsce pod względem liczebności. Według stanu na koniec grudnia 2011 r. zarejestrowanych było **1198 osób (15,1 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	technik ekonomista	334103	258	233	-25
2.	technik budownictwa	311204	83	98	15
3.	technik rolnik	314207	89	76	-13
4.	technik mechanik	311504	84	64	-20
5.	technik technologii żywności	314411	44	58	14

	- przetwórstwo mięsne				
6.	technik technologii odzieży	311924	40	48	8
7.	technik administracji	334306	47	40	-7
8.	księgowy (samodzielny)	331301	16	26	10

Liczną grupą zawodową są bezrobotni z zawodem technik ekonomista (233) oraz technik budownictwa (98). W zawodzie technik budownictwa odnotowano największy wzrost (15 osób więcej niż w roku poprzednim).

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mają również osoby zaliczone do **grupy 5 - pracowników usług osobistych i sprzedawców** - w liczbie 1112 osób stanowili 14,1 % populacji na koniec grudnia 2011 r. Wśród nich:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	522301	470	505	35
2.	kucharz	512001	126	135	9
3.	fryzjer (zawody szkolne – fryzjer, technik usług fryzjerskich)	514101	54	57	3
4.	kelner	513101	30	49	19
5.	opiekunka dziecięcia domowa	531104	8	10	2

W tej grupie natomiast można zauważyć znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy i kelnera, oraz w zawodzie kucharz.

Duże trudności ze znalezieniem pracy mają także osoby bezrobotne zaliczane do grupy 9 – **pracownicy przy pracach prostych**. Według stanu na koniec grudnia 2011 r. zarejestrowanych było **717 osób (9,1 % populacji)** należących do tej grupy zawodowej. Wśród nich najwięcej było:

Lp.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Stan na 30.12.2010	Stan na 30.12.2011	Wzrost / spadek
1.	robotnik budowlany	931301	152	153	1
2.	Sprzątaczką biurową	911207	82	86	4
3.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	932990	76	71	-5
4.	robotnik drogowy	931205	36	45	9
5.	robotnik placowy	961302	38	34	-4
6.	dozorca	962902	31	34	3
7.	pomoc domowa	911101	22	26	4

Analizując powyższe dane można zauważyć, że wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił w zawodzie robotnik drogowy, sprzątaczką biurową i pomoc domowa.

Jeśli chodzi o wielkość **napływu bezrobotnych według zawodów** to w drugim półroczu 2011 r. w urzędzie zarejestrowało się **3188** bezrobotnych poprzednio pracujących, wśród których 44,0 % stanowiły kobiety (1403 kobiety). Biorąc natomiast pod uwagę cały 2011 rok, to liczba osób bezrobotnych poprzednio pracujących wynosi 6131 osób, z czego 3053 stanowią kobiety (49,8 %).

Najwięcej osób bezrobotnych rejestrujących się w drugim półroczu 2011 r. posiadało następujące zawody:

Lp.	Nazwa zawodu	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Wzrost / spadek
1.	sprzedawca	470	505	35
2.	asystent ekonomiczny	258	233	-25
3.	murarz	244	218	-26
4.	krawiec	176	168	-8
5.	robotnik budowlany	152	153	1
6.	kucharz	126	135	9
7.	technik budownictwa	83	98	15
8.	piekarz	88	84	-4

9.	mechanik samochodów osobowych	85	78	-7
10.	technik rolnik	89	76	-13
11.	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	76	71	-5
12.	technik mechanik	84	64	-20
13.	kierowca samochodu ciężarowego	64	51	-13
14.	stolarz meblowy	41	36	-5

Analizując bezrobotnych według grup zawodów w kontekście **pozostawania bez pracy dłużej niż 12 miesięcy** okazuje się, że grupami zawodowymi generującymi długotrwałe bezrobocie są: **grupa 7 tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 551 osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy, kolejna jest grupa 5 – pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 393 osoby bezrobotne zarejestrowane powyżej 12 miesięcy następnie grupa 3 tj. technicy i inny średni personel – 335 osoby.** Wskaźnik długotrwałe bezrobotnych w wymienionych grupach oscyluje w granicach od 30 do 50%. Ilustruje to poniższe zestawienie:

Kod grupy zawodów*	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy
00	Bez zawodu	100
01	Oficerowie sił zbrojnych	0
11	Przedstawiciele władz publicznych	0
12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	4
13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	2
14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	1
21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	21
22	Specjaliści do spraw zdrowia	6

23	Specjaliści nauczania i wychowania	39
24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	38
25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych	5
26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	30
31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	145
32	Średni personel do spraw zdrowia	38
33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	122
34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	25
35	Technicy informatycy	5
41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	21
42	Pracownicy obsługi klienta	15
43	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	34
44	Pozostali pracownicy obsługi biura	5
51	Pracownicy usług osobistych	141
52	Sprzedawcy i pokrewni	202
53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	31
54	Pracownicy usług ochrony	19
61	Rolnicy produkcji towarowej	99
62	Ogrodnicy	7
63	Leśnicy i rybacy	4
71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	169
72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i	124

	urządzeń i pokrewni	
73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	8
74	Elektrycy i elektronicy	33
75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	217
81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	36
82	Monterzy	36
83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	54
91	Pomoce domowe i sprzątaczk	60
92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie , leśnictwie i rybołówstwie	1
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	157
94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	9
96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	43
RAZEM		2106

*Agregacja wg dużych grup zawodowych(kod 2 cyfrowy)

Źródłem istotnych informacji jest również analiza struktury bezrobotnych według **Polskiej Klasyfikacji Działalności**, określającej przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji sektora własności. Analiza wykazuje, że 37,7 % bezrobotnych poprzednio pracujących dostarczają na rynek etcki trzy sekcje:

1. przetwórstwo przemysłowe,
2. handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
3. budownictwo.

Do sekcji generującej w znacznej liczbie bezrobocie zaliczyć należy ponadto:

1. administrację publiczną i obronę narodową; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
2. działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

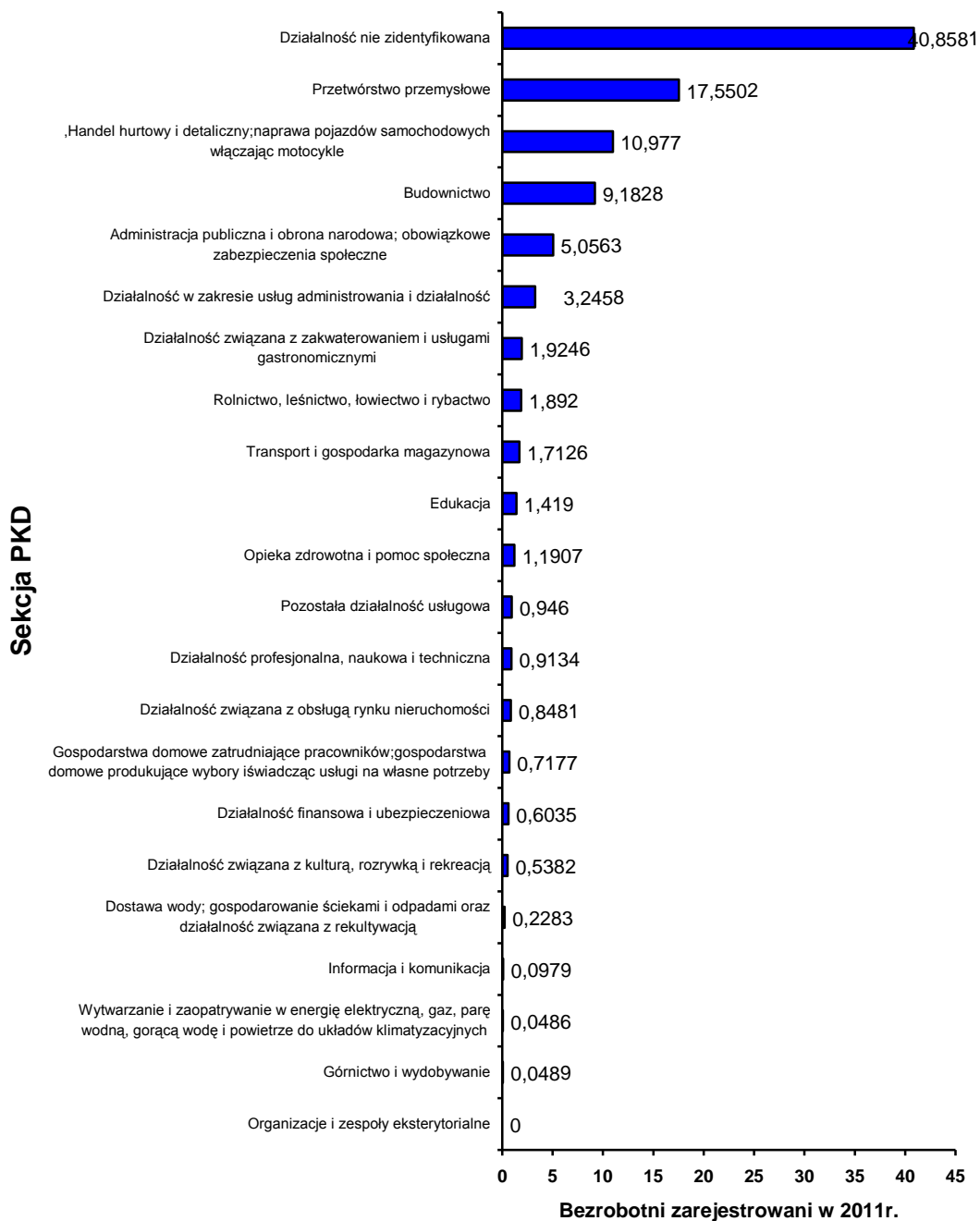
Poniższa tabela ilustruje liczbę bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie ełckim w 2010 roku i w roku 2011:

Sekcja PKD	2010 rok		2011 rok	
	Bezrobotni stan w końcu 2010 r.	Oferty pracy zgłoszone w 2010 r.	Bezrobotni stan w końcu 2011 r.	Oferty pracy zgłoszone w 2011 r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	204	50	116	28
Górnictwo i wydobywanie	1	1	3	0
Przetwórstwo przemysłowe	1107	304	1076	305
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5	0	3	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	16	13	14	42
Budownictwo	851	362	563	503
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	981	466	673	453
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	137	86	118	61
Transport i gospodarka magazynowa	166	63	105	64
Informacja i komunikacja	7	10	6	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30	55	37	23
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	82	12	52	19
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	68	65	56	51
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	131	83	199	224
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	587	612	310	289

Edukacja	127	184	87	78
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	100	82	73	40
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	58	64	33	34
Pozostała działalność usługowa	103	35	58	27
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	94	0	44	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	5547	0	2505	0
Ogółem	9525	2547	6131	2250

Struktura bezrobotnych według PKD w powiecie ełckim w 2011r.

■ Sekcja PKD

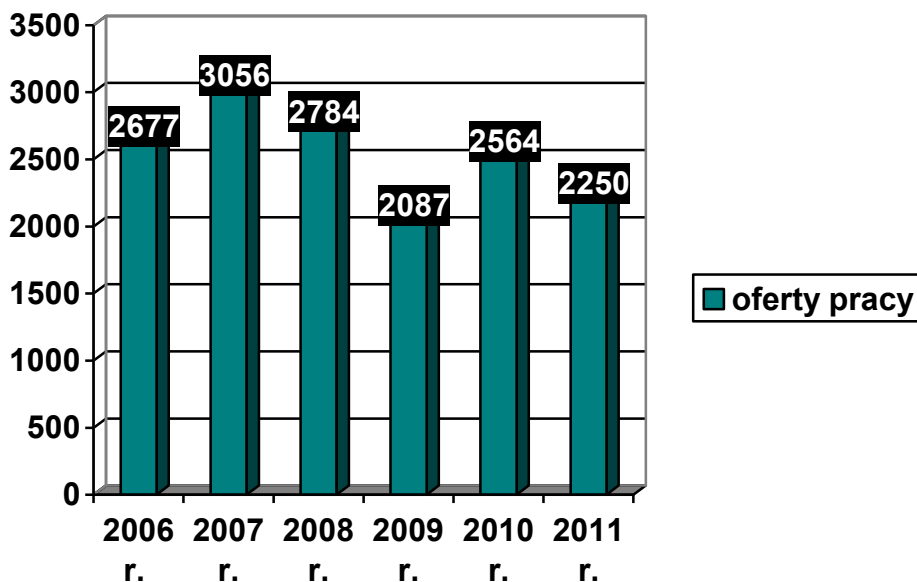

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW

W warunkach dokonujących się przemian na polskim rynku pracy analiza popytu na pracę rozumiana jako zapotrzebowanie gospodarki na potencjał ludzi zdolnych do pracy, stanowi wyjątkowo cenne źródło informacji nie tylko dla uczestników lokalnego rynku pracy, ale i dla władz samorządowych, które mają możliwość podejmowania konkretnych działań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

W drugim półroczu roku 2011 r. pośrednicy pracy pozyskali lub przyjęli zgłoszenia 923 miejsc pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do pierwszego półrocza 2011 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy zmalała o 404 oferty pracy.

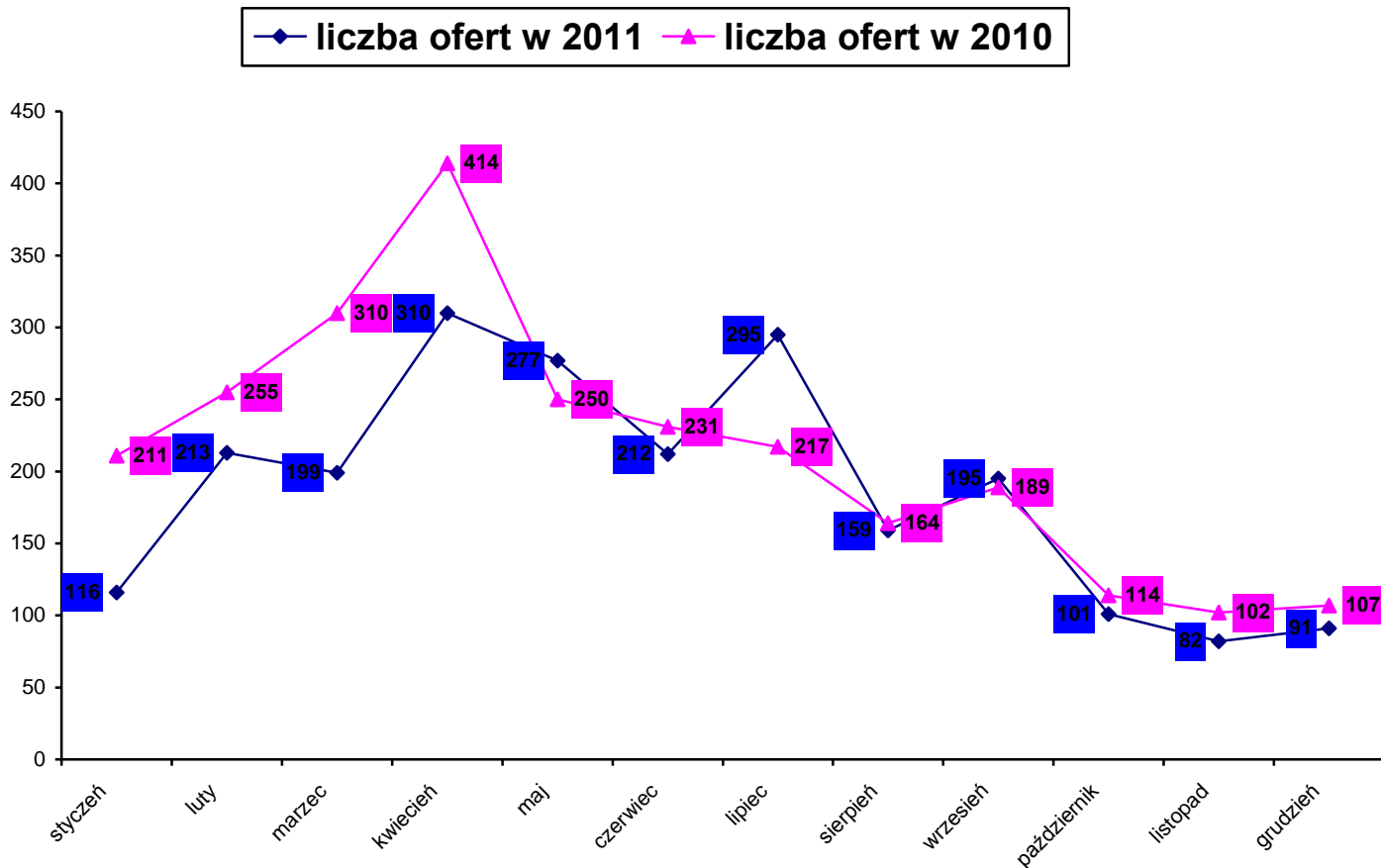
Liczba ofert pracy w latach 2006 - 2011

Z powyższego wykresu wynika, iż względem 2010 roku pośrednicy pracy przyjęli o 314 ofert pracy mniej. Natomiast porównując do 2009 r. liczba ta wzrosła o 163 oferty.

Poniższy wykres obrazuje natomiast jak wyglądał napływ ofert pracy w poszczególnych miesiącach w latach 2010 i 2011. Oferty wpływały nieregularnie, najwięcej ich było w miesiącu

kwietniu – aż 310, w dalszej kolejności w lipcu – 295 ofert pacy. Najmniej natomiast ofert pracy wpłynęło w miesiącu listopadzie – 82 oferty.

W 2011 roku sytuacja dotycząca napływu ofert pracy jest podobna do sytuacji z ubiegłego roku, bowiem w dwóch ostatnich latach (2010 – 2011) liczba ofert pracy w drugim półroczu zarówno w sektorze prywatnym i publicznym jest niższa niż w pierwszym półroczu.

W poniższej tabeli zamieszczono dane dotyczące liczby wszystkich ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku w latach 2010 i 2011 z podziałem na oferty pracy z sektora prywatnego i z sektora publicznego. W ubiegłym roku do urzędu wpłynęło 2564 ofert pracy.

Okresy	Oferty pracy w 2011 r.			
	ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do półrocza / roku 2010	z tego	
			z sektora prywatnego	z sektora publicznego
2011 r.	2250	-297	1766	484
I półrocze	1327	-327	1011	316
II półrocze	923	30	755	168

Główną pozycję w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiły przede wszystkim oferty pracy subsydiowanej. W drugim półroczu 2011 r. z inicjatywy urzędu utworzonych zostało 371 miejsc pracy subsydiowanej, tj. o 290 miejsc mniej niż w pierwszym półroczu 2011 r. Duża część ofert w 2011 roku dotyczyła prac sezonowych – 542 oferty.

OFERTY PRACY	2010	2011	SPADEK/WZROST
SUBSYDIOWANEJ	1848	1032	-866
SEZONOWEJ	653	1170	517
STAŻOWE	996	561	-435
PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	30	22	-8
PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	135	55	-80
NIEPEŁNOSPRAWNI	59	100	41

Analiza ofert według grup zawodowych wskazuje, że aż 67,4 % wszystkich ofert zaadresowanych było do bezrobotnych mających zawód zakwalifikowany do grup 5, 7 i 9, czyli

do osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Zestawienie ofert pracy według grup zawodowych w II półroczu 2010 i na koniec 2011

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
	1	2	3
0 Siły zbrojne	0	0	0
01 Oficerowie sił zbrojnych	0	0	0
03 Żołnierze szeregowi	-	0	0
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	16	14
• Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	1	1	0
• Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0	4	4
• Kierownicy do spraw produkcji i usług	1	8	7
• Kierownicy w branży hotelarskiej	0	3	3
2 Specjaliści	68	87	19
• Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3	11	8
• Specjaliści do spraw zdrowia	3	4	1
• Specjaliści nauczania i wychowania	34	22	-12
• Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	16	38	22
• Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych	0	2	2
• Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	12	10	-2

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
3 Technicy i inny średni personel	96	119	23
• Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	8	12	4
• Średni personel do spraw zdrowia	13	9	-4
• Średni personel do spraw biznesu i administracji	65	51	14
• Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	8	45	37
• Technicy informatycy	2	2	0
4 Pracownicy biurowi	124	231	107
• Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	94	151	57
• Pracownicy obsługi klienta	13	14	1
• Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	10	52	42
• Pozostali pracownicy obsługi biura	7	14	7
5 Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	215	571	356
• Pracownicy usług osobistych	104	236	132
• Sprzedawcy i pokrewni	87	301	214
• Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	14	10	-4
• Pracownicy usług ochrony	10	24	14

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
6 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4	17	13
• Rolnicy produkcji towarowej	4	10	6
• Leśnicy i rybacy	0	6	6
• Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	1	1
7 Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	156	518	362
• Robotnicy budowlani i pokrewni	66	315	249
• Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	42	54	12
• Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1	9	8
• Elektrycy i elektronicy	11	24	13
• Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	36	116	80
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	77	263	186
• Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	25	49	24
• Monterzy	13	96	83
• Kierowcy i operatorzy pojazdów	39	118	79

Grupy zawodów	Liczba ofert pracy w II półroczu 2010 r.	Liczba ofert pracy 31.12.2011 r.	Wzrost/spadek (2:1)
9 Pracownicy przy pracach prostych	151	428	277
• Pomoce domowe i sprzątaczk	20	71	51
• Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	3	11	8
• Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	71	256	185
• Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	30	33	3
• Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	27	57	30
Razem	893	2250	1357

Jak wynika z powyższej tabeli, aż 25,4 % wszystkich ofert pracy skierowanych było do pracowników usług osobistych i sprzedawców (grupa 5). Tylko z 15,5 % ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody zakwalifikowane do 3 i 4 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Najmniej ofert – 4,5 % skierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1 i 2).

Biorąc pod uwagę oferty pracy zgłoszone w 2011 roku według sekcji PKD to prawie 1/2 stanowią oferty z sektora budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; przetwórstwa przemysłowego, niewiele mniej z sektora administracji publicznej i obrony narodowej – 13,1 % tj. 289 ofert pracy.

Lp.	Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2011 r.
1.	Budownictwo	503
2.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, wylęczając motocykle	453
3.	Przetwórstwo przemysłowe	305
4.	Administracja publiczna i obrona	289

	narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	
5.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	224
6.	Edukacja	78
7.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	61
8.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40

Poniżej przedstawiono ranking 10 zawodów, dla których w 2011 r. zgłoszono najwięcej ofert pracy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy w 2011 r.
1.	515303	Robotnik gospodarczy	162
2.	931301	Robotnik budowlany	145
3.	411004	Technik prac biurowych	124
4.	522301	Sprzedawca	116
5.	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	90
6.	524902	Doradca klienta	83
7.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	57
8.	711404	Zbrojarz	54
9.	752206	Stolarz galanterii drzewnej	50
10.	931205	Robotnik drogowy	47

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują **robotnicy gospodarczy** 162 oferty i **robotnik budowlany** 145 ofert.

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy to kluczowe zadanie niniejszej analizy.

Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) zawodów to wskaźnik, dzięki któremu można dokonać pełniejszego rozpoznania sytuacji na lokalnym rynku pracy. Określa on bowiem udział średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do średniej

miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które jest większe lub mniejsze zapotrzebowanie ze strony pracodawców tzw.:

- **zawodów „nadwyżkowych”**, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci proponowanych ofert pracy
- **zawodów „deficytowych”**, w których liczba bezrobotnych i poszukujących pracy nie zaspakaja potrzeb pracodawców, tzn. występuje przewaga ofert pracy nad możliwością zatrudnienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami.

W celu ustalenia zawodów nadwyżkowych i deficytowych, występujących na rynku pracy powiatu ełckiego, posłużono się **wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k**

$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$ gdzie: \bar{O}_I^k to średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w 2011 roku, przy

czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_I^k}{12}$

a \bar{B}_I^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w 2011 roku,

przy czym wielkość tą obliczono według wzoru $\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_I^k}{12}$

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i – tym miesiącu w zawodzie k

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- $W_{n,I}^k < 0,9$ **to zawody nadwyżkowe, tj.** te na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie
- $0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ **to zawody zrównoważone**, tj. wykazujące równowagę na rynku pracy
- $W_{n,I}^k > 1,1$ **to zawody deficytowe**, tj. na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że

w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazuje, że zawody deficytowe w naszym powiecie pochodzą w większości z grup 7, 8 i 9. Wymienić tu należy 30 zawodów znaczących, w których wskaźnik intensywności przekraczał wielkość 1,5.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
232006	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
244101	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
262101	Archiwista	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
311104	Technik geodeta	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
334201	Sekretarz sądowy	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
411004	Technik prac biurowych	10,3333	5,4167	-4,9167	1,9077
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
515303	Robotnik gospodarczy	13,5000	7,6667	-5,8333	1,7609
523002	Kasjer handlowy	2,7500	0,4167	-2,3333	6,6000
524902	Doradca klienta	6,9167	0,5000	-6,4167	13,8333
524990	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	0,4167	0,1667	-0,2500	2,5000
611303	Ogrodnik	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
711404	Zbrojarz	4,5000	0,6667	-3,8333	6,7500
711501	Cieśla	0,9167	0,2500	-0,6667	3,6667
711502	Cieśla szalunkowy	4,2500	1,7500	-2,5000	2,4286
711903	Monter rusztowań	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
712202	Głazurnik	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000

712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	2,6667	0,2500	-2,4167	10,6667
752206	Stolarz galanterii drzewnej	4,1667	1,0833	-3,0833	3,8462
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
811105	Operator koparko – ładowarki	0,8333	0,2500	-0,5833	3,3333
815401	Operator maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
832202	Kierowca samochodu dostawczego	2,1667	0,8333	-1,3333	2,6000
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,3333	0,4167	-0,9167	3,2000
912202	Operator myjni	0,5000	0,0833	-0,4167	6,0000
962105	Goniec	0,5833	0,2500	-0,3333	2,3333
962905	Szatniarz	0,1667	0,0833	-0,0833	2,0000
962906	Woźny	1,4167	0,4167	-1,0000	3,4000
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	2,2500	0,4167	-1,833	5,4000

Przeprowadzając powyższą analizę należy zwrócić uwagę na zawody, w których wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalny (MAX). Został on osiągnięty ponieważ w ewidencji osób bezrobotnych w PUP w Ełku, nie było w tym okresie zarejestrowanych osób posiadających zawód na który zgłoszono zapotrzebowanie wolnego miejsca pracy. W takim przypadku wpłynięcie nawet pojedynczej oferty pracy spowodowało ustawienie MAX wartości wskaźnika. Świadczy to o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo jest znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Potwierdza to sytuację zdecydowanego deficytu w tym

zawodzie czyli brak możliwości zrealizowania oferty pracy. Dotyczy to 96 zawodów i specjalności, 10 z zawodów z maksymalnym wskaźnikiem deficytowości i liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawia poniższa tabela.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
121101	Główny księgowy	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
215103	Inżynier elektryk	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
232001	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	0,4167	0,0000	-0,4167	MAX
341202	Opiekun osoby starszej	2,1667	0,0000	-2,1667	MAX
441403	Technik archiwista	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
514203	Maniurzystka	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
713201	Lakiernik	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
721205	Spawacz metodą MIG	0,0833	0,0000	-0,0833	MAX
811104	Operator koparki	1,0833	0,0000	-1,0833	MAX
811110	Operator spycharki	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX

Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że na pewne oferty pracy mogą zgłaszać się osoby posiadające pokrewny lub inny zawód i podjąć pracę po wcześniejszym przeszkoleniu. Część ofert pracy dotyczących zawodów deficytowych wymaga od potencjalnych kandydatów do pracy oprócz odpowiedniego wykształcenia, stażu i doświadczenia. Takie wymogi formułowane są przez pracodawców. Należy również podkreślić fakt, że nie wszyscy pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy. Ponadto część osób posiadających wysokie kwalifikacje, na które istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, poszukuje zatrudnienia na własną rękę.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, iż pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają, dotyczy (np. zawodu sprzedawcy).

Z punktu widzenia równowagi na rynku pracy najlepsza sytuacja występuje wtedy, gdy wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że zawody te są **w równowadze**, a popyt na siłę roboczą równoważy się z podażą.

Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykazało, że 26 zawodów zaliczyć należy do zawodów **zrównoważonych na rynku pracy**.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
132102	Kierownik do spraw kontroli jakości	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
214903	Inżynier automatyki i robotyki	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
216602	Grafik komputerowy multimediiów	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
216690	Pozostali projektanci grafiki i multimediiów	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
241390	Pozostali analitycy finansowi	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
242221	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
252101	Administrator baz danych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
324002	Techniki weterynarii	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
331203	Referent 9asystem) bankowości	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
334390	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,4167	0,4167	0,0000	1,0000
342310	Pracownik do spraw kultury fizycznej i sportu	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000

411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,0000	0,9167	-0,0833	1,0909
412001	Sekretarka	0,9167	1,0000	0,0833	0,9167
522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000
522390	Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
524301	Akwizytor	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
722312	Szlifierz metali	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
732201	Drukarz	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
741103	Elektryk	0,5833	0,5833	0,0000	1,0000
752390	Pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000
753202	Krojczy	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
754301	Brakarz wyrobów przemysłowych	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
821902	Monter mebli	0,2500	0,2500	0,0000	1,0000
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	0,0833	0,0833	0,0000	1,0000
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,0833	1,0000	-0,0833	1,0833

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytu (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
112017	Prezes	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
122102	Kierownik działu sprzedaży	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
143990	Pozostali kierownicy do	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000

	spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani				
242307	Specjalista do spraw kadr	0,5000	0,5833	0,0833	0,8571
251401	Programista aplikacji	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
264201	Dziennikarz	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
325101	Asystentka stomatologiczna	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
332101	Agent ubezpieczeniowy	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
411003	Pracownik kancelaryjny	0,2500	0,4167	0, 1667	0,6000
413101	Maszynistka	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
422603	Rejestratorka medyczna	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
431101	Asystent do spraw księgowości	0,6667	1,3333	0,6667	0,5000
432103	Magazynier	2,9167	4,1667	1,2500	0,7000
441203	Listonosz	0,4167	0,7500	0,3333	0,5556
515203	Technik turystyki wiejskiej	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,2500	0,4167	0,1667	0,6000
711101	Konserwator budynków	0,5000	0,6667	0,1667	0,7500
712303	Tynkarz	1,0000	1,2500	0,2500	0,8000
712603	Monter instalacji gazowych	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	0,1667	0,2500	0,0833	0,6667
742117	Serwisant sprzętu komputerowego	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
814104	Wulkanizator	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
818204	Palacz kotłowni centralnego ogrzewania gazowych	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
833101	Kierowca autobusu	0,3333	0,6667	0,33333	0,5000

911207	Sprzątaczką biurową	3,0833	4,8333	1,7500	0,6379
912103	Prasowaczka ręczna	0,0833	0,1667	0,0833	0,5000
931205	Robotnik drogowy	3,9167	5,0833	1,1667	0,7705
931301	Robotnik budowlany	12,0833	17,5833	5,5000	0,6872
932901	Konserwator części	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000

Nadwyżka wielu zawodów może wynikać z sezonowości charakteru prac np. robotnik budowlany.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu zawodów i specjalności jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relacje pomiędzy nimi.

Z powyższego wynika zatem, iż w ramach jednej grupy zawodowej mogą być zarówno zawody deficytowe, zrównoważone jak i nadwyżkowe (tak jak w grupie 7 czy 3). Trudno jest więc określić jakie grupy zawodowe są najbardziej narażone na brak zatrudnienia lub też odwrotnie wśród których grup najłatwiej jest znaleźć pracę.

Z przedstawionej analizy wynika również, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i wśród zawodów utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych, które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy.

Omawiając zawody deficytowe i nadwyżkowe należy nadmienić, iż dane PUP w Ełku, które zostały wykorzystane do sporządzenia niniejszego raportu, nie do końca przedstawiają

rzeczywisty obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Bowiern w zbiorach urzędu od lat figurują osoby bezrobotne legitymujące się różnymi zawodami, których jednak nie mogą wykonywać, m.in. ze względu na swój stan zdrowia. Poza tym część zawodów zaliczonych do deficytowych czy nadwyżkowych związana jest niewątpliwie z sezonowością ich wykonywania.

4. WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga sprawnego systemu informacyjnego w tej dziedzinie oraz koordynacji kształcenia zawodowego i szkoleń osób bezrobotnych z potrzebami lokalnego rynku pracy. Zmiany zachodzące na rynku stają się coraz bardziej dynamiczne. Obecnie dotarcie ze skuteczną pomocą do konkretnych grup osób bezrobotnych wymaga określenia popytu wśród lokalnych pracodawców, scharakteryzowania ich wymagań co do kompetencji osób bezrobotnych i zidentyfikowania oczekiwań pracodawców odnośnie tematyki szkoleń, które powinni ukończyć kandydaci do zatrudnienia.

W powiecie ełckim w końcu grudnia 2011 r. w rejestrze REGON wpisanych było 6375 podmiotów gospodarcze. Biorąc pod uwagę formę prawną, 74,4 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu grudnia 2011 r. rejestr REGON skupiał 4741 takich podmiotów.

Znaczącą zbiorowość wśród podmiotów stanowiły spółki. W końcu grudnia 2011 r. na terenie powiatu ełckiego zarejestrowanych ich było 254. Najmniej zarejestrowanych podmiotów stanowiły spółdzielnie, na koniec 2011 r. było ich 30.

Liczba podmiotów o różnych formach organizacyjno-prawnych w latach 2006-2011 (wg rejestru REGON)

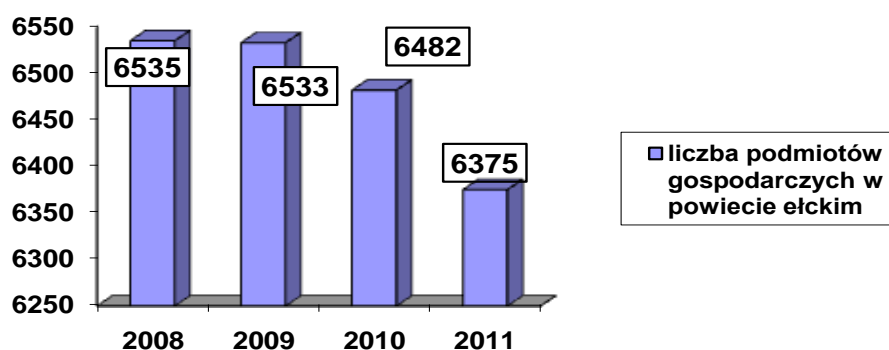
Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	6135	6282	6535	6533	6482	6375
sektor publiczny	346	347	296	288	298	296
sektor prywatny	5789	5935	6239	6245	6184	6079

spółki handlowe w tym z udziałem kapitału zagranicznego	222 25	232 26	229 30	228 34	233 34	254 36
spółdzielnie	32	33	31	31	31	30
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	164	182	196	217	250	267
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	4687	4791	5044	5018	4879	4741

Pod koniec 2011 roku w rejestrze REGON powiatu ełckiego zarejestrowane były 6375 podmioty gospodarcze, z czego 95,3% podmiotów należało do sektora prywatnego w tym 4741 osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą.

Na przestrzeni lat 2008-2011 liczba jednostek gospodarczych w powiecie ełckim zmalała. W 2009 roku liczba podmiotów gospodarczych w powiecie wynosiła 6533 i była o 158 jednostek gospodarczych większa niż 2011 r.

Dane ilustruje rysunek nr 1.

Największy spadek miał miejsce z grupie osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą- 303 osoby. Zdaniem Urzędu jest to wynik działania na naszym terenie supermarketów powstałych w ostatnich latach.

Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie jest zróżnicowany w obrębie poszczególnych gmin. Największa liczba podmiotów gospodarczych przypada na gminę miejską Elk, gdzie liczba jednostek gospodarczych na koniec 2011 roku wyniosła 4983. Dużo mniejszą liczbą podmiotów gospodarczych cechuje się gmina wiejska Elk- liczba podmiotów gospodarczych na koniec 2011 r. wyniosła tu 665. Najmniejszą liczbą podmiotów gospodarczych charakteryzuje się natomiast gmina Stare Juchy- 163 jednostki gospodarcze. Niewiele więcej podmiotów gospodarczych istnieje na terenie gminy Kalinowo – 250 oraz gminy Prostki -314. Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w powiecie w podziale według gmin przedstawia tabela nr 1

LATA	POWIAT ELK	MIASTO ELK	GMINA ELK	GMINA KALINOWO	GMINA PROSTKI	GMINA STARE JUCHY
2008	6535	5257	569	257	291	162
2009	6533	5228	602	242	313	148
2010	6482	5117	643	253	307	162
2011	6375	4983	665	250	314	163
Wzrost/ spadek	-107	-134	+ 22	- 3	+7	+1

Źródło-dane GUS

Zestawienie danych wskazuje na niewielkie wahania w liczbie podmiotów w okresie 2008-2011 przy czym w mieście i gminie Kalinowo widoczna jest tendencja spadkowa, gminach Elk, Prostki i Stare Juchy rosnąca.

Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie elckim jest handel hurtowy i detaliczny, budownictwo oraz transport i gospodarka magazynowa. Te rodzaje działalności prowadzi odpowiednio około 25,0 %, 12,7% oraz około 7,7% przedsiębiorstw w regionie. Po około 6,5% wynosi udział, wśród podmiotów gospodarczych w powiecie, przedsiębiorstw działających w obszarze: przetwórstwa przemysłowego, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości.

W większości obszarach działalności przedsiębiorstw w powiecie liczba zarejestrowanych podmiotów zmalała, w porównaniu do stanu z końca 2010 roku. Największy wzrost w skali roku odnotowały dwie sekcje: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wzrost o 16 podmioty tj. 3,6 %)

oraz budownictwo (1,0 %). Niestety najwyższy spadek liczby przedsiębiorstw w skali roku miał miejsce w głównych obszarach działalności przedsiębiorstw w powiecie tj. w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) spadek o 80 podmiotów tj. o 4,7%, w sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) spadek o 28 podmiotów oraz w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) spadek o 14 podmiotów.

Zestawienie zarejestrowanych podmiotów w podziale ze względu na obszar działalności, wraz informacją o przyroście tej liczby w skali roku, ujęto w tabeli nr 1.

SEKCJA/OBSZAR DZIAŁALNOŚCI		LICZBA PODMIOT.	UDZIAŁ %	Wzrost/spadek
A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo ,rybactwo	187	2,9	- 7
B	Górnictwo i wydobywanie	5	0,1	0
C	Przetwórstwo przemysłowe	418	6,5	- 14
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie e energię, gaz ,parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	9	0,1	+1
E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami	17	0,3	0
F	Budownictwo	811	12,7	+8
G	Handel hurtowy i detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1596	25,0	- 80
H	Transport i gospodarka magazynowa	493	7,7	- 28
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	173	2,7	- 4
J	Informacja i komunikacja	91	1,4	+2
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	201	3,1	- 2
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	430	6,7	+ 5
M	Działalność profesjonalna ,naukowa i techniczna	444	6,9	+ 4
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	151	2,3	- 8
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	43	0,7	+1
P	Edukacja	232	3,6	- 1
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	458	7,1	+ 16
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	123	1,9	- 4
S	Pozostała działalność usługowa	493	7,7	+ 5
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników;	0	0	0

	gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby			
OGÓLEM		6375	100	- 106

Obszar działalności przedsiębiorstw w obrębie poszczególnych gmin i miasta kształtuje się podobnie jak w powiecie. Najwięcej podmiotów gospodarczych działających w mieście, gminie Elk, Prostki, Kalinowo, Stare Juchy to jednostki gospodarcze prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego i naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwa

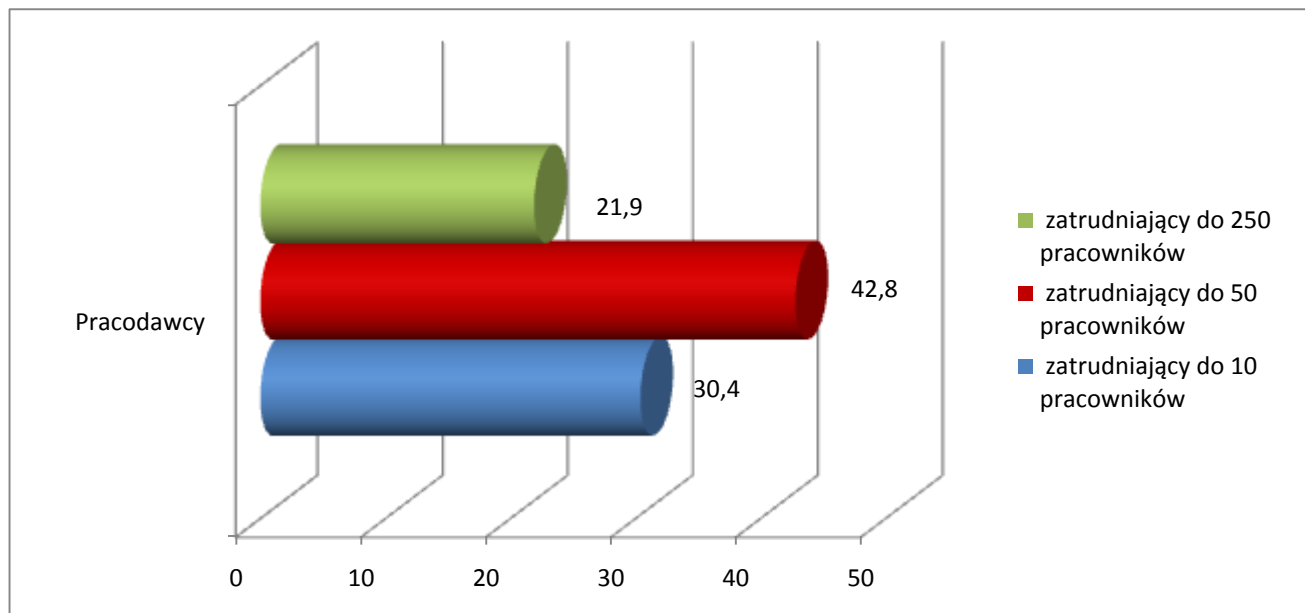
W powiecie elckim zdecydowanie przeważają przedsiębiorstwa mikro (do 9 pracowników), których udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wynosi około 94,5%. W następnej kolejności stosunkowo dużo mniejszą część wszystkich przedsiębiorstw stanowią przedsiębiorstwa małe (10-49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników stanowią jedynie około 1,1 % ogółu zarejestrowanych podmiotów. W powiecie istnieje zaledwie jedna jednostka gospodarcza zatrudniająca więcej niż 1000 pracowników. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 2.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Liczba podmiotów	Udział %	Wzrost/spadek
Mikroprzedsiębiorstwa	0-9 pracowników	6025	94,5	-106
Małe przedsiębiorstwa	10-49 pracowników	276	4,3	-2
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 pracowników	70	1,1	+1
Duże przedsiębiorstwa	250-999 pracowników	3	0,05	0
	1000 i więcej	1	0	0
Ogółem		6375	100	- 107

Do podstawowych zadań urzędu pracy należy przede wszystkim **promocja zatrudnienia**. Aby sprostać realizacji tego celu niezbędne jest posiadanie wiedzy z zakresu diagnozy procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Wysoka jakość świadczonych usług oraz przekonanie zarówno pracodawców jak i osób bezrobotnych co do słuszności proponowanych działań wymaga identyfikacji potrzeb tych osób, oraz od dopasowania do nich odpowiednich instrumentów i form wsparcia, uwzględniając specyfikę i potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy.

Postrzegając pracodawcę jako ważnego partnera na rynku pracy i chcąc jak najlepiej odpowiedzieć na jego oczekiwania. W IV kwartale 2011 roku zostało przeprowadzone badanie socjologiczne. Narzędziem badawczym były ankiety. Pracodawca jest traktowany jako partner a nie klient zgłaszający się po usługę z zakresu pośrednictwa lub doradztwa zawodowego. Ankietyzacja pracodawców umożliwia działanie w oparciu o rzeczywistą wiedzę, a nie szacunki czy też informacje wtórne. Z kolei pracodawcy mają większą możliwość prezentacji swoich problemów z zatrudnieniem i okazji do przedstawienia swoich oczekiwań wobec urzędu.

Przeprowadzone badanie ankietowe przebiegało w następujący sposób: ankiety do badania sondażowego popytu na pracę w liczbie 250 zostały rozniesione bezpośrednio do firm lub też wysyłane pocztą. Do Urzędu wróciły 105 ankiety (tj. 42,0%). Wśród badanych pracodawców prawie 30,4 % firm, to małe firmy, które zatrudniają do 10 pracowników, firmy zatrudniające do 50 pracowników stanowiły około 42,8 % prawie 21,9 % stanowiły zaś firmy zatrudniające do 250 pracowników obrazuje to poniższy wykres.

20,0 % respondentów stanowią pracodawcy z sektora publicznego (21 pracodawców), natomiast 80,0 % (84 pracodawców) reprezentuje sektor prywatny.

Sektor publiczny

Wielkość zakładu pracy pod względem liczby zatrudnionych	Do 10 pracowników w	Do 50 pracowników	Do 250 pracowników	Powyżej 250 pracowników	Ogółem
Liczba zakładów pracy	2	8	10	1	21
Liczba pracowników	19	251	1025	556	1851
Liczba przewidywanych przyjęć pracowników w 2012 r.	2	15	16	5	38

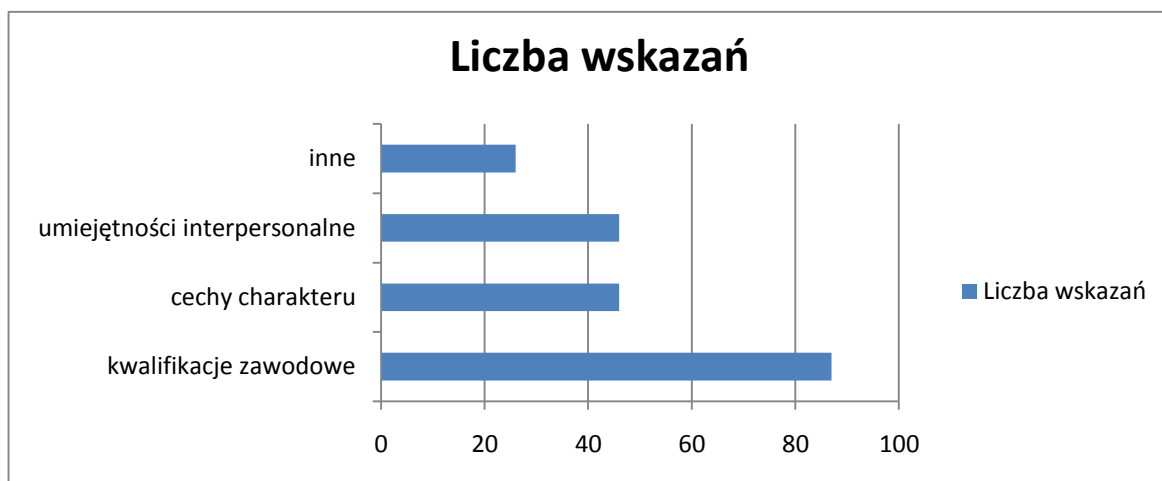
Sektor prywatny

Wielkość zakładu pracy pod względem liczby zatrudnionych	Do 10 pracowników	Do 50 pracowników	Do 250 pracowników	Powyżej 250 pracowników	Ogółem
Liczba zakładów pracy	30	37	13	4	84
Liczba pracowników	139	878	1298	2461	4776
Liczba przewidywanych przyjęć pracowników w 2012 r.	69	73	17	0	159

Orientacja na pracodawcę pozwala efektywniej realizować programy zmniejszania poziomu bezrobocia i przeciwdziałania jego skutkom. Pytania stawiane w ankiecie miały na celu pozyskanie informacji o nastawieniu pracodawców do potencjalnych pracowników, w zależności od posiadanych kwalifikacji i wykształcenia, statusu społecznego przed przyjęciem do pracy. Pracodawcy zostali poproszeni o ocenę własnej firmy pod względem planów jej rozwoju. Część respondentów tj. 60 (57,1 % wszystkich pracodawców) planuje w roku 2012 rozwój kadr, rozumiany jako zatrudnienie nowych pracowników. Wśród ankietowanych pracodawców najczęściej wymienianym, powodem zwiększenia zatrudnienia jest „poszerzenie dotychczasowej działalności” – 61,6 % (tj. 37), „uruchomienie nowej działalności” deklaruje zaledwie 2 pracodawców tj. 3,3 %, reszta 35,1 % tj. 19 odpowiedzi wskazuje inne czynniki między innymi :

prace sezonowe, reorganizacja przedsiębiorstwa, wznowienie produkcji czy zwiększenie obrotu firmy.

Pytania skierowane do pracodawców miały na celu wysondowanie ich opinii na temat rynku pracy, oczekiwań pracodawców w stosunku do potencjalnych pracowników, wiedzy na temat pomocy ze strony urzędu pracy oraz potencjalnych pracowników i preferowanych cech zatrudnianych pracowników. Odpowiadając na pytanie *Na co zwracają Państwo uwagę przyjmując nowego pracownika?* pracodawcy w zdecydowanej większości wskazują kwalifikacje zawodowe nowo zatrudnianej osoby. Według ankietowanych duże znaczenie mają też umiejętności interpersonalne jak również cechy charakteru. Od przyszłych pracowników oczekuje się oprócz odpowiednich kwalifikacji, również dyspozycyjności, znajomości danej branży, chęci do pracy i kultury osobistej.

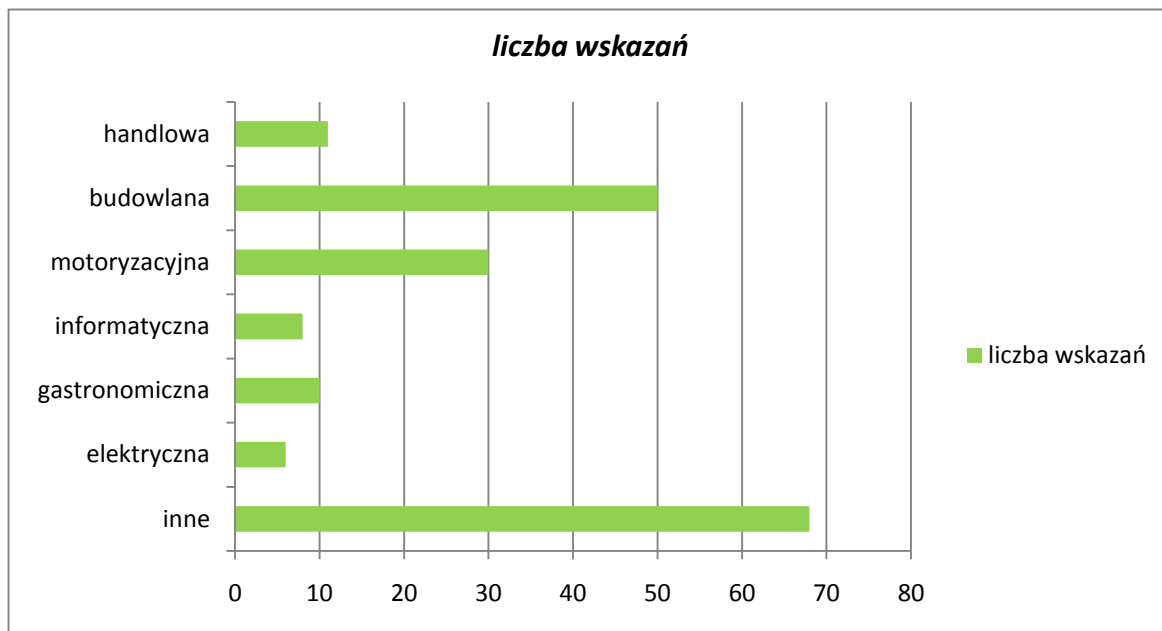
Kolejne pytanie postawione respondentom miało zobrazować wymagania odnośnie kwalifikacji osób nowo zatrudnianych. Najważniejsze według pracodawców jest wykształcenie kandydata, 61 respondentów wyraża chęć zatrudnienia osób z wykształceniem średnim lub zawodowym, 14 chce zatrudnić osoby które mają wyższe wykształcenie, natomiast jedynie 1 pracodawca uważa że wykształcenie podstawowe jest wystarczające aby zająć oferowane przez niego stanowisko. W końcu grudnia 2011 r. najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej (2576 osób), zasadnicze zawodowe (1897 osób), średnie ogólnokształcące (884 osób), policealne i średnie zawodowe (1823 osób). Najmniej bezrobotnych legitymowało się dyplomami szkół wyższych (726 osób). Kolejnym wymaganiem stawianym przez pracodawców jest doświadczenie i wiedza praktyczna w zawodzie – 54. Znajomość języków obcych wymagana jest przez 10 z pośród ankietowanych. Stosunkowa mała

liczba wskazań na znajomość języków obcych może wynikać z tego, że na wielu stanowiskach niższej rangi nie jest to umiejętność niezbędna, w przeciwieństwie do – na przykład obsługi komputera. Szeroko pojęte umiejętności techniczne są w takich wypadkach zdecydowanie wyżej cenione i bardziej pożądane – 29 pracodawców wskazało je jako konieczne. Pracodawcy wysoko też cenią u pracowników posiadanie przez nich uprawnień specjalistycznych w danej branży - 21. Dość istotnym atutem według pracodawców jest posiadanie prawa jazdy wymagane jest ono przez 52 ankietowanych.

Pytanie *Specjalistów z jakich dziedzin zatrudniliby Państwo najchętniej?* było pytaniem otwartym. Ankietowani wyrażali swoje własne opinie na temat zatrudnienia kadr i ich rodzaju. Największe zapotrzebowanie zgłaszali na specjalistów ze sfery usług, przede wszystkim z branż:

- handlowej (przedstawiciel handlowy, specjalista ds. sprzedaży, specjalista ds. marketingu, sprzedawca) ,
- motoryzacyjnej (mechanik, elektromechanik, kierowca, blacharz, lakiernik, elektronik),
- budowlanej (glazurnik, murarz, ślusarz, operatorzy maszyn, suwnicowy, operator wózka widłowego),
- informatycznej (informatyk, grafik komputerowy, automatyk, grafik – poligraf),
- gastronomicznej (kucharz, piekarz),
- elektryczna (elektryk).

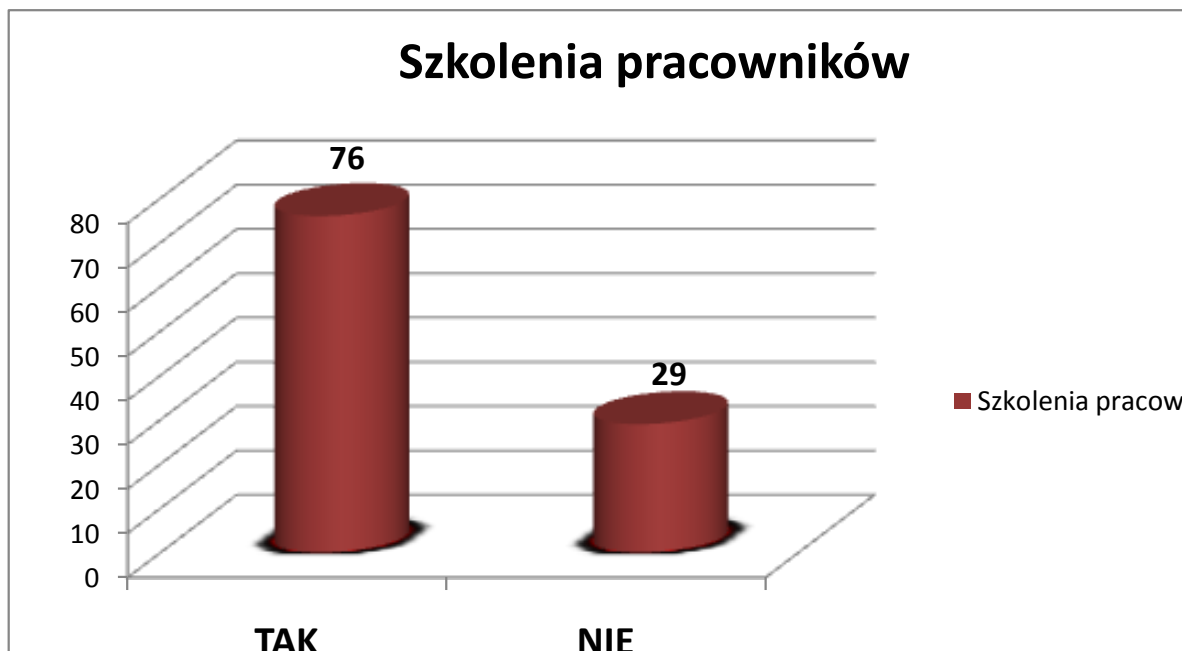
Pracodawcy potrzebują również prawników, a także specjalistów z innych dziedzin ilustruje to poniży wykres.

W kolejnym pytaniu respondenci zostali porozszeni o wskazanie *Z jakimi kwalifikacjami w Państwa ocenie, brakuje pracowników na lokalnym rynku?* pracodawcy w większości nie potrafili określić z jakimi kwalifikacjami brakuje osób na rynku. Najczęściej były wskazywane konkretne zawody między innymi mechanik samochodowy, spawacz, elektryk, sprzedawca, elektromechanik czy ogólnie budowlaniec.

Szkolenia są ważnym elementem rynku pracy mogącym wydatnie wpływać na kształtowanie się sytuacji na lokalnym rynku pracy. Zdobywane przez pracowników umiejętności, to nie tylko doświadczenie zyskiwane podczas codziennych czynności wykonywanych w pracy, ale również teoretyczna wiedza zdobywana na różnorodnych kursach i szkoleniach. Tajemnica sukcesu nowoczesnych prężnie rozwijających się przedsiębiorstw tkwi w profesjonalnym i efektywnym zarządzaniu zasobami ludzkimi. Dzięki szkoleniom, poprawieniu umiejętności pracowników, manager zapewni swojej firmie fachową kadrę dobrze wyszkolonych pracowników, a przez to zwiększy efektywność i wydajność ich pracy oraz zyski swojej firmy. Przedsiębiorstwo, w którym personel pracuje w dobrych warunkach pracy, przyjaznej atmosferze, jest kierownictwo, które rozumie potrzeby personelu, jest na najlepszej drodze do własnego rozwoju oraz ciągłego doskonalenia. Szkolenia sprawiają, iż personel zwiększa swoją pomysłowość, innowacyjność, zyskuje nowe spojrzenie na wykonywane dotychczas rutynowo zadania. Inwestując w istniejącą już kadrę pracowniczą manager nie tylko oszczędza pieniądze, które musiałby poświęcić na przeprowadzenie nowej rekrutacji, ale również

inwestuje w rozwój pracowników, którzy zdążyli już zaznajomić się z firmą oraz zasadami jej działania. Są to zaufani ludzie, których przedsiębiorczość pozwoli firmie na sprostanie wymogom ciągle rozwijającego i nieustannie zmieniającego się rynku. Skłania to pracodawców do inwestowania w kadrę poprzez umożliwienie pracownikom udziału w szkoleniach 72,4 % ankietowanych pracodawców przyznaje że szkoli swoich pracowników. Nie mniej jednak 27,6 % respondentów nie kieruje swoich pracowników na szkolenia. Sytuację szkoleń pracowników ilustruje poniższy wykres:

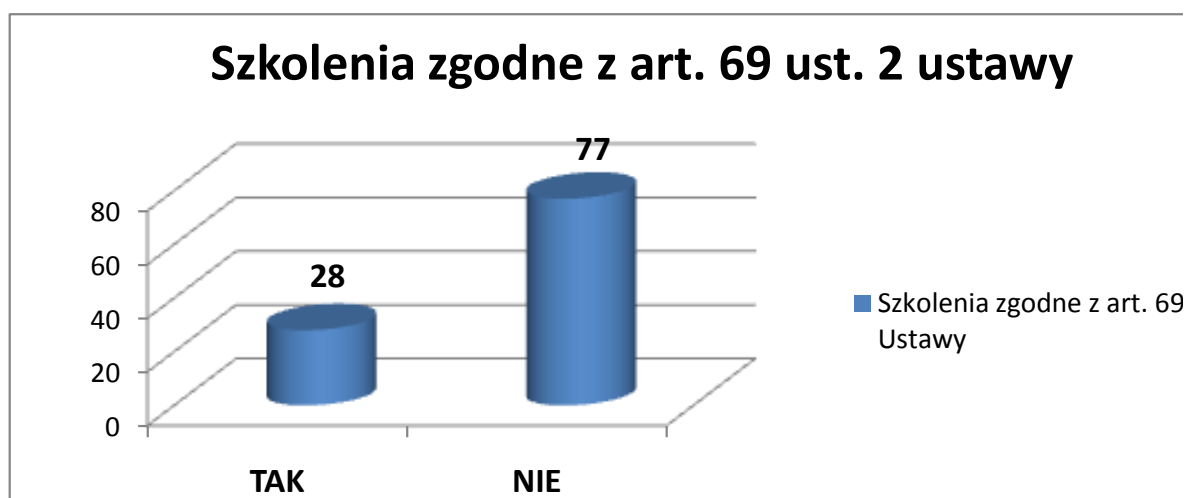
Pracodawcy którzy szkolą swoich pracowników w większości korzystają z usług firm specjalizujących się w organizacji i prowadzeniu szkoleń, spowodowane jest to tym, iż są to w większości szkolenia z branży jaką reprezentuje pracodawca.

Zgodnie z art. 69 ust.2 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mówiącym o tym, że: *Na wniosek pracodawcy, który skieruje pracownika na trwające co najmniej 22 dni robocze szkolenie w wymiarze równym czasowi pracy skierowanego pracownika i udzieli mu na ten okres płatnego urlopu szkoleniowego, a na okres szkolenia tego pracownika zatrudni bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, starosta refunduje z Funduszu Pracy:*

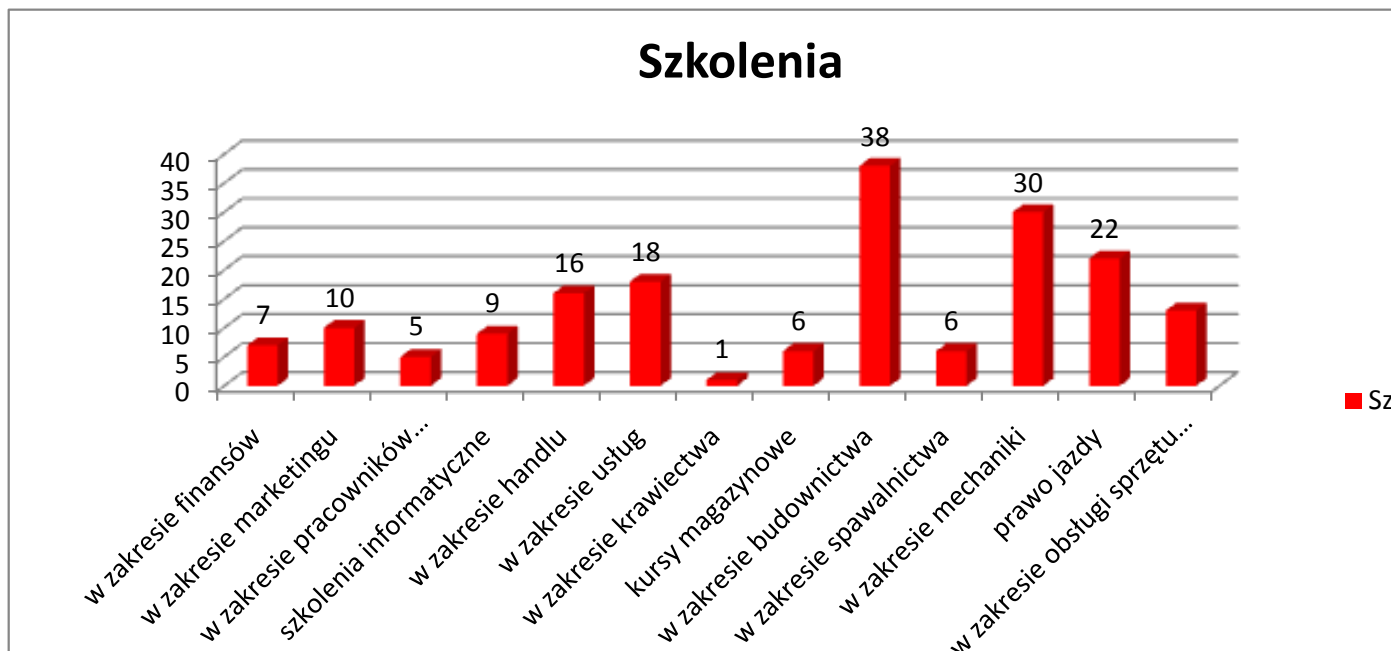
- 1) *Koszty szkolenia pracownika – w wysokości 80% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu rozpoczęcia szkolenia, na jednego pracownika;*

- 2) *Wynagrodzenie osoby skierowanej przez powiatowy urząd pracy, wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia, w wysokości nieprzekraczającej 40% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu rozpoczęcia szkolenia, za każdego skierowanego bezrobotnego.*

Respondenci w niewielkim stopniu tj. zaledwie 26,6 % było zainteresowanych tą formą pomocy oferowaną przez Urząd. Pozostałe 73,4 % ankietowanych nie jest zainteresowanych tą formą szkoleń.

Jedną z aktywnych form pomocy bezrobotnym są szkolenia, których celem jest przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie, podwyższenie kwalifikacji zawodowych lub nauka umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia. Odpowiadając na pytanie *Czy są Państwo zainteresowani zatrudnieniem bezrobotnego po ukończeniu szkolenia (..)?* większość ankietowanych jest zainteresowanych tą formą pomocy. Pracodawcy proszeni zostali o wskazanie w jakim zakresie mieli by zostać przeszkoleni bezrobotni aby mogli uzyskać zatrudnienie w ich przedsiębiorstwie. Największym zainteresowanie okazały się szkolenia w zakresie budownictwa, kolejne miejsce zajmują szkolenia w zakresie mechaniki jak również szkolenia w zakresie prawa jazdy. Szerzej zilustruje to poniższy wykres:

Poddając bliższej analizie powyższe dane wynika, iż wśród szkoleń z zakresu finansów najczęściej wskazane było szkolenie z księgowości specjalistycznej. Respondenci w szkoleniach z zakresu marketingu na pierwszym miejscu stawiają kursy z obsługi klienta i skuteczne techniki sprzedaży (7 wskazań), kolejne miejsce wśród najczęściej wymienianych to kurs z zakresu marketingu, reklamy i sposobów pozyskiwania klientów (3 wskazań). Wśród szkoleń informatycznych najczęściej wskazywane były kursy z ECDL -2, natomiast resztą tematów zainteresowani byli pojedynczy pracodawcy. Wśród szkoleń z zakresu mechaniki największe zainteresowanie respondentów znalazły kursy na elektromechanika oraz mechanika. Duże zainteresowanie wśród respondentów znalazły też kursy z zakresu prawa jazdy oraz kursy doszkalające kierowców tj. przewóz osób i rzeczy. Reszta tematów nie wzbudziła aż takiego zainteresowania wśród respondentów.

Kolejne pytanie postawione pracodawcom dotyczyło zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Niepełnosprawność, rozumiana jako długotrwały stan, w którym występują pewne ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka, często jest to jednym z powodów występowania zjawiska wykluczenia społecznego. Niepełnosprawność jest spowodowana obniżeniem sprawności funkcji psychicznych czy też fizycznych. Niepełnosprawność fizyczna związana jest zazwyczaj z tak zwaną niepełnosprawnością społeczną, czyli brakiem możliwości pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Niepełnosprawność społeczna jest wyznaczona przez warunki jakie zapewnione jest osobom niepełnosprawnym przez społeczeństwo – mowa tu o przysposobieniu transportu czy też budownictwo dla osób niepełnosprawnych. W efekcie nastąpić może znaczne ograniczenie, a nawet wyeliminowanie takiej osoby z funkcjonowania w społeczeństwie, zamknięcia jej na świat zewnętrzny. Dlatego tak ważne jest wsparcie dla tych osób, aby mogły odnaleźć się na współczesnym rynku pracy. Niestety badani przedsiębiorcy w większości nie są zainteresowani zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej – 48,6% badanych. Załedwie 41,9 % zatrudniło by osobę niepełnosprawną, czy też chciało by uzyskać pomoc na zatrudnieni takiej osoby z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, 10 z pośród ankietowanych w ogóle nie zakreśliło żadnej z odpowiedzi. Przykre jest to iż chętnych do zatrudnienia tej grupy osób nadal jest tak mało. Można powiedzieć, że niestety nadal jesteśmy zacofani w tej kwestii w stosunku do krajów zachodnich, bo niepełnosprawny nadal źle się kojarzy. Na koniec grudnia 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 479 osób niepełnosprawnych (w 2010 r. było 429) i 70 poszukujących pracy (81 w roku 2010).

Respondenci zapytani *Czy Państwa firma współpracuje z Urzędem Pracy?* w większości tj. 97 spośród ankietowanych współpracuje z PUP w Ełku, załedwie 4 pracodawców zakreśliło odpowiedz NIE, również 4 z pośród respondentów nie zaznaczyło żadnej z podanych odpowiedzi. Przedsiębiorcy, którzy współpracują z PUP w Ełku są zadowoleni z przebiegającej współpracy.

Instrumenty rynku pracy wspierają podstawowe usługi rynku pracy. Osoby bezrobotne mogą korzystać z różnych form aktywizacji zawodowej, przewidzianych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z póź. zm.*). Ustawa o promocji zatrudnienia stworzyła szereg potencjalnych możliwości rzeczywistej pomocy bezrobotnym. Teraz nie jest to tylko pomoc bierna, polegająca jedynie na rejestracji w urzędzie pracy i wypłacie świadczenia. Oprócz wielu działań jakie przewidział ustawodawca, państwo wspiera bezrobotnych i poszukujących pracy także finansowo. Wśród ankietowanych przedsiębiorstw i instytucji ponad 81,9 % jest zainteresowanych pomocą przy zatrudnianiu osób bezrobotnych, oferowaną przez urząd pracy w Ełku. Spośród oferty urzędu pracy - pracodawcy największą znajomość i zainteresowanie wykazali w stosunku do instrumentów rynku pracy. Być może dzieje się tak dlatego, że jest to najlepiej rozpropagowana wśród klientów urzędu forma wsparcia.

Dużą popularnością spośród wszystkich subsydiowanych form zatrudnienia cieszyły się staże (58 wskazań). Powodzenie staży wynika przede wszystkim z tego, że pracodawca przyjmując stażystów nie ponosi praktycznie żadnych kosztów, a dodatkowo ma możliwość pozyskania wykształconego pracownika. Praca w ramach stażu może zastąpić okres próbny, podczas którego pracodawca może właściwie ocenić i przygotować pracownika do dalszego, etatowego zatrudnienia. Kolejną formą, która budzi zainteresowanie wśród ankietowanych są refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 54 wskazania. Prace interwencyjne zainteresowało zaledwie 29 spośród ankietowanych, natomiast zwrotem składek na ubezpieczenia społeczne interesuje jedynie 14 pracodawców oraz 2 pracodawców było zainteresowanych robotami publicznymi.

Urząd chcąc w aktywny sposób wpływać na sytuację w zakresie pozyskiwania odpowiedniej kadry pracowniczej musi nieustannie pracować nad odpowiednimi relacjami i niektóre rzeczy doskonalić. Głównym zadaniem naszej instytucji jest to , żeby przede wszystkim skupić się na promocji swoich usług i na odpowiedniej współpracy z pracodawcami, budowania partnerskich stosunków i bezpłatnej aczkolwiek profesjonalnej pomocy. Pracodawcy natomiast świadomi potencjalnych korzyści z wzajemnej współpracy powinni wykazywać większą inicjatywę w celu pozyskania informacji np. poprzez odwiedzanie naszej strony internetowej.

Dane uzyskane w wyniku przeprowadzonego badania, pozwolą na rozpoznanie kierunków popytu i podaży na lokalnym rynku pracy. Wpłyną więc pozytywnie na dostosowanie usług i instrumentów rynku pracy pod potrzeby pracodawców i osób bezrobotnych.

4.1. ABSOLWENCI WEDŁUG POZIOMU WYKSZAŁCENIA, SZKÓŁ I ZAWODÓW

Kolejną część omawianego raportu stanowi monitoring zawodów na podstawie badania socjologicznego przeprowadzonego w szkołach ponadgimnazjalnych.

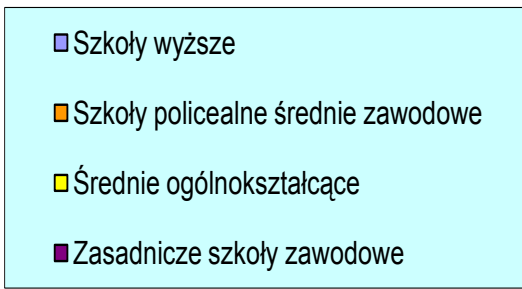
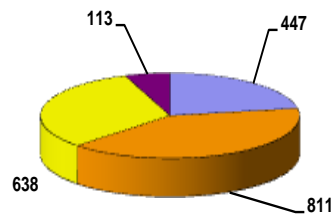
Narzędziem badawczym były kwestionariusze ankiety składające się z dwóch części. Kwestionariusz do badania sondażowego podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w pierwszej części dotyczył danych ogólnych, a w drugiej – liczby absolwentów w roku szkolnym 2011/2012 oraz przewidywanej liczby absolwentów w roku szkolnym 2012/2013.

W szkołach ponadgimnazjalnych powiatu ełckiego w roku szkolnym 2011/2012 uczyło się 6053 osób (stan na 30.09.2011 r.), w roku szkolnym 2010/2011 liczba ta wynosiła 6040 osób.

Natomiast liczba absolwentów w roku 2011 wyniosła 2009 osoby, w porównaniu do roku ubiegłego liczba ta zmalała o 72 osoby (2074 – liczba absolwentów w 2010 r.). Najwięcej osób ukończyło licea ogólnokształcące – 638, w roku ubiegłym było o 39 absolwentów więcej (677 osób). Szkoły wyższe ukończyło 447 osób (w roku 2010 – 457 osób), szkoły policealne i średnie zawodowe natomiast 811 osób (792– absolwentów w roku 2010), najmniej było absolwentów szkół zawodowych 113 osób (148 osób ukończyło szkoły zawodowe w roku 2010).

Strukturę absolwentów według szkół przedstawia poniższy wykres:

Absolwenci szkół wyższych i ponadgimnazjalnych w Powiecie Ełckim w 2011 r.

a) absolwenci szkół wyższych

W Ełku mieszczą się trzy filie szkół wyższych: Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie - Centrum Studiów Bałtyckich w Ełku, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy oraz Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku. Analizując dane z wyników badań

ankietowych w w/w uczelniach wynika, iż w roku 2011 uczelnie ukończyło i uzyskało status absolwenta 447 osób (tablica 4.1).

Tablica 4.1. Absolwenci szkół wyższych zarejestrowani w PUP w powiecie ełckim w roku 2011 oraz przewidywani absolwenci w roku 2012

Lp.	Nazwa szkoły	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2011	Przewidywani absolwenci w 2012	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	6):(4) w%
1	2	3	4	5	6	7
1.	Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie, Centrum Studiów Bałtyckich w Ełku	- pedagogika szkolna z animacją kulturalną	70	54	13	18,57
		- filologia polska	24	-	5	20,8
		- technika rolnicza i leśna	28	11	4	14,28
		- administracja	-	101	-	-
RAZEM			122	166	22	18,03
2.	Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku Filia w Ełku	- zarządzanie i marketing	177	200	20	11,3
		- inżynier informatyk	28	12	4	14,28
		- inżynier budownictwa	20	60	1	5
		- inżynier elektrotechnik	3	-	1	33,33
		- nauczyciel języka obcego (j.ang., j.niem., j.ros.)	31	30	1	3,22

RAZEM			259	302	27	10,42
3.	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy Filia w Ełku	- turystyka i rekreacja	66	58	7	10,6
OGÓLEM			447	526	56	12,52

Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie, Centrum Studiów Bałtyckich w Ełku w roku 2011 ukończyło 122 absolwentów, natomiast w roku 2012 przewidywana liczba absolwentów wynosi 166 osób. 70 osób uzyskało status absolwenta w zawodzie pedagogika szkolna z animacją kulturalną, filologię polską ukończyło 24 absolwentów, natomiast 28 osób uzyskało status absolwenta w zawodzie technika rolnicza i leśna.

259 osób uzyskało status absolwenta Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku, Filia w Ełku. Najwięcej absolwentów tj. 177 skończyło zarządzanie i marketing, następnie 31 nauczycieli języków obcych, inżynierów informatyków było 28, 20 osób uzyskało tytuł inżyniera budownictwa a 3 inżyniera elektrotechnika.

Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy z filią w Ełku ukończyło 66 absolwentów kierunku turystyka i rekreacja.

b) absolwenci szkół ponadgimnazjalnych

Przeprowadzając analizę uczniów szkół ponadgimnazjalnych Powiatowy Urząd Pracy w Ełku oparł się na danych z SIO MEN, jak również na ankietach przeprowadzonych we własnym zakresie odnośnie przewidywanej liczby absolwentów w roku szkolnym 2011/2012 (tablica 4.1).

W powiecie ełckim szkoły ponadgimnazjalne kształcą uczniów na poziomie zawodowym, technicznym oraz średnim ogólnokształcącym.

Tablica 4.1. Absolwenci zarejestrowani w PUP w powiecie ełckim według szkół i zawodów w roku 2011 oraz przewidywani absolwenci w roku 2012

Lp	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, Którzy ukończyli szkołę w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(6):(5) w%
1	2	3	4	5	6	7	8
Szkoły policealne							
1	Policealne Studium Zawodowe w Elku	341204	Opiekunka środowiskowa*	4	0	8	0
2	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	18	0	12	0
3	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	341204	Opiekunka środowiskowa*	12	0	0	0
4	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	411004	Technik prac biurowych*	20	2	0	10
5	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	522305	Technik handlowiec*	0	0	15	0
6	Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych	541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia*	0	0	16	0
7	Policealne Studium Przedsiębiorczości i Zarządzania w Elku	334306	Technik administracji*	59	0	60	0
8	Studium Obsługi Celnej w Elku	333101	Agent celny	30	0	98	0
9	Szkoła Policealna nr 5	331403	Technik ekonomista*	18	0	7	0
10	Szkoła Policealna nr 5	334306	Technik administracji*	19	0	17	0
11	Szkoła Policealna nr 5	351203	Technik informatyk*	6	2	8	33,3333
12	Szkoła Policealna dla Dorosłych Zakładu Doskonalenia Zawodowego w	514105	Technik usług fryzjerskich*	14	2	15	14,2857
13	Szkoła Policealna dla Dorosłych Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z siedzibą w	514207	Technik usług kosmetycznych*	28	2	11	7,1429

14	Szkoła Policealna w Ełku	321301	Technik farmaceutyczny*	25	6	22	24
15	Szkoła Policealna w Ełku	325402	Technik masażysta*	15	0	12	0
16	Szkoła Policealna w Ełku	325601	Ratownik medyczny*	11	4	20	36,3636
17	Szkoła Policealna w Ełku	325905	Opiekunka dziecięca*	12	2	20	16,6667
18	Szkoła Policealna w Ełku	341204	Opiekunka środowiskowa*	9	0	15	0
19	Szkoła Policealna w Ełku	514207	Technik usług kosmetycznych*	0	0	11	0
20	Szkoła Policealna w Ełku	532102	Opiekun medyczny*	24	0	31	0
21	Policealne Studium Transportu Drogowego w Ełku	"311927"	Technik transportu drogowego*	0	0	0	0
Razem				324	22	433	-

Szkoły policealne w roku szkolnym 2010/2011 ukończyło 324 osoby co stanowiło 16,1 % ogółu, dla porównania w roku ubiegłym szkoły policealne ukończyło 383 osoby. Najwięcej absolwentów tj. 96 osób opuściło Szkołę policealną w Ełku, mieszczącą się przy ul. Bahrkego 2B. W następnej kolejności pod względem liczby absolwentów jest Policealne Studium Przedsiębiorczości i Zarządzania w Ełku , które w roku 2011 opuściło 59 absolwentów. Szkołę Policealną nr 7 opuściło 50 absolwentów, Studium Obsług Celnej w Ełku ukończyło 30 osób.

Najwięcej absolwentów było w zawodzie: technik administracji – 78 osób (w roku 2010 – 112 osób), agent celny - 30, technik usług kosmetycznych – 28 osób, najmniej natomiast było absolwentów z zawodem technik informatyk – 6 (6 – absolwentów było również

w roku 2010). W roku szkolnym 2012/2013 prognozuję się, że najwięcej absolwentów szkół policealnych będzie z zawodem agenta celnego – 98 osób.

Lp	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w koniec roku 2011	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(6):(5) w%
1	2	3	4	5	6	7	
Szkoły średnie techniczne (technika, licea zawodowe)							
1	Technikum Uzupelniające dla Dorosłych Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z siedzibą w Ełku	311504	Technik mechanik*	8	0	8	0
2	Technikum Nr 5	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	21	4	15	19,0476
3	Technikum Nr 5	331403	Technik ekonomista*	39	2	46	5,1282
4	Technikum Nr 5	351203	Technik informatyk*	25	2	28	8
5	Technikum Nr 5	522305	Technik handlowiec*	15	2	15	13,3333
6	Technikum Uzupelniające dla Dorosłych w Ełku	522305	Technik handlowiec*	0	0	0	0
7	Technikum nr 3	311104	Technik geodeta*	0	0	0	0
8	Technikum nr 3	311911	Technik cyfrowych procesów graficznych*	0	0	0	0
9	Technikum nr 3	311924	Technik technologii odzieży*	20	0	11	0
10	Technikum nr 3	314202	Technik architektury krajobrazu*	15	2	23	13,3333
11	Technikum nr 3	333107	Technik logistyki*	19	4	19	21,0526
12	Technikum nr 3	333906	Technik organizacji reklamy*	0	0	0	0
13	Technikum nr 3	422402	Technik hotelarstwa*	46	4	39	8,6957
14	Technikum nr 4	331402	Technik agrobiznesu*	21	4	20	19,0476

15	Technikum nr 4	331403	Technik ekonomista*	24	4	0	16,667
16	Technikum nr 4	343403	Technik organizacji usług gastronomicznych*	22	4	26	18,1818
17	Technikum nr 4	422402	Technik hotelarstwa*	0	0	0	0
18	Technikum nr 4	512001	Kucharz*	0	0	0	0
19	Technikum nr 4	513101	Kelner*	0	0	13	0
20	Technikum nr 6	311303	Technik elektryk*	14	0	13	0
21	Technikum nr 6	311408	Technik elektronik*	21	0	17	0
22	Technikum nr 6	311410	Technik mechatronik*	19	2	17	10,5263
23	Technikum nr 6	311504	Technik mechanik*	16	2	12	12,5
24	Technikum nr 6	311513	Technik pojazdów samochodowych*	0	0	0	0
25	Technikum nr 1	311204	Technik budownictwa*	0	0	0	0
26	Technikum nr 1	311206	Technik drogownictwa*	0	0	0	0
27	Technikum nr 1	314403	Technik technologii żywności*	36	0	21	0
28	Technikum nr 1	325511	Technik ochrony środowiska*	22	4	19	18,1818
29	Technikum nr 1	422103	Technik obsługi turystycznej*	0	0	25	0
30	Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Elku	343602	Muzyk*	23	0	19	0
31	Technikum nr 2 w Elku	311204	Technik budownictwa*	35	12	18	34,2857
32	Technikum Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z/s w Elku	351203	Technik informatyk*	14	6	16	42,8571
33	Technikum Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z/s w Elku	514105	Technik usług fryzjerskich*	12	0	30	0

Razem	487	58	470	-
--------------	------------	-----------	------------	----------

Niewiele więcej osób - 487 ukończyło szkoły techniczne i licea zawodowe, dla porównania w roku 2010 było 409 absolwentów szkół technicznych i liceów zawodowych. Najwięcej absolwentów tj. po 100 osób ukończyło Technikum nr 5 oraz Technikum nr 3, 70 absolwentów jest po Technikum nr 6, Technikum nr 4 ukończyło 67 osób natomiast Technikum nr 1 ukończyło 58 osób. Najmniej osób ukończyło Technikum nr 2 – tj. 35 osób, w następnej kolejności jest Technikum Uzupełniające dla Dorosłych ZDZ – 34 absolwentów oraz 23 absolwentów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Elku.

Najwięcej absolwentów było w zawodzie: technik ekonomista – 63 osób (w roku ubiegłym było 45 absolwentów), technik hotelarstwa – 46 osób (47 – osoby kończyły szkołę w 2010 roku), najmniej natomiast technik elektryk –14 osób, zaś przewidywana liczba absolwentów dotyczy przede wszystkim osób z zawodem technik ekonomista – 46 osób oraz technik hotelarstwa – 39 osób.

Lp	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2009	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w na dzień 30.09.2009	Przewidywani absolwenci w roku 2010	(6):(5) w%
1	2	3	4	5	6	7	
Licea ogólnokształcące							
1	IV Liceum Profilowane	000000	Bez zawodu	16	4	13	25
2	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Elku	000000	Bez zawodu	16	2	23	12,5
3	I Liceum Ogólnokształcące im.Stefana Żeromskiego	000000	Bez zawodu	218	54	190	24,7706
4	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące Specjalne	000000	Bez zawodu	0	0	12	0

5	V Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	000000	Bez zawodu	28	12	77	42,8571
6	II Liceum Ogólnokształcące w Elku	000000	Bez zawodu	196	12	190	6,1224
7	Liceum Ogólnokształcące Zakładu Doskonalenia	000000	Bez zawodu	0	0	34	0
8	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Zakładu	000000	Bez zawodu	27	18	17	66,6667
9	IV Liceum Ogólnokształcące	000000	Bez zawodu	25	10	25	40
10	Liceum Ogólnokształcące	000000	Bez zawodu	112	27	119	24,1071
Razem				638	139	700	-

Łącznie w roku 2011 mury szkół średnich ogólnokształcących opuściło 638 uczniów nie posiadających wyuczonego zawodu, w roku 2010 było 677 absolwentów, w tym: licea ogólnokształcące ukończyło 622 absolwentów (w 2010 r. 655 osób) oraz 16 absolwentów ukończyło liceum profilowanego (w roku 2010 było 22 absolwentów), dając łącznie 31,7 % wszystkich absolwentów kończących szkołę w omawianym okresie.

Lp	Nazwa szkoły	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2009	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w na dzień 30.09.2009	Przewidywani absolwenci w roku 2010	(6):(5) w%
1	2	3	4	5	6	7	8
Zasadnicze szkoły zawodowe							

1	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 Specjalna	751201	Cukiernik*	0	0	38	0
2	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 Specjalna	751204	Piekarz*	0	0	22	0
3	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 Specjalna	752205	Stolarz*	0	0	7	0
4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8	512002	Kucharz małej gastronomii*	0	0	0	0
5	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 8	751201	Cukiernik*	0	0	0	0
6	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	20	8	21	40
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 6	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	8	3	26	37,5
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	343101	Fotograf*	0	0	2	0
9	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	512002	Kucharz małej gastronomii*	0	0	5	0
10	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	514101	Fryzjer*	4	0	13	0
11	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	522301	Sprzedawca*	0	0	2	0
12	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	711202	Murarz*	0	0	0	0
13	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0	0	0	0
14	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0	0	1	0
15	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	721306	Błacharz samochodowy*	1	0	1	0
16	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	8	0	9	0
17	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	751105	Rzeźnik - wędliniarz*	18	2	14	11,1111
18	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	751201	Cukiernik*	5	4	4	80
19	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	751204	Piekarz*	1	0	0	0
20	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	752205	Stolarz*	0	0	0	0
21	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2	711202	Murarz*	21	6	0	28,5714
22	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	7	4	0	57,1429

23	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	18	2	20	11,1111
24	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2	752205	Stolarz*	2	2	0	100
Razem				113	31	185	-

Zasadnicze szkoły zawodowe w Elku ukończyło zgodnie z powyższą tablicą - 113 osób, w roku ubiegłym było 148 absolwentów. Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 2 ukończyło 48 osób, 37 absolwentów jest po Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 1 oraz 28 osób ukończyło Zasadniczą Szkołę Zawodową nr 6.

c) struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów

Analizując strukturę zawodową absolwentów w powiecie elckim w latach 2011 i 2012 zgodnie z powyższą tablicą, w roku szkolnym 2011/2012 na terenie powiatu elckiego szkołę ukończyło 1562 absolwentów (szkoły policealne, szkoły średnie techniczne, licea ogólnokształcące, zasadnicze szkoły zawodowe). Na koniec roku 2011 – 248 spośród nich figurowało w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Elku jako osoby bezrobotne.

Tablica 4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie elcki w latach 2011 i 2012

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2011	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2011	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2012	(5):(3) w%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Wykształcenie policealne i średnie zawodowe							
311104	Technik geodeta*	0	0	0	0	0	
311204	Technik budownictwa*	35	12	12	18	34,2857	

311206	Technik drogownictwa*	0	0	0	0	0
311303	Technik elektryk*	14	0	0	13	0
311408	Technik elektronik*	21	0	0	17	0
311410	Technik mechatronik*	19	2	2	17	10,5263
311504	Technik mechanik*	24	2	2	20	8,3333
311513	Technik pojazdów samochodowych*	0	0	0	0	0
311911	Technik cyfrowych procesów graficznych*	0	0	0	0	0
311924	Technik technologii odzieży*	20	0	0	11	0
311927	Technik transportu drogowego*	0	0	0	0	0
314202	Technik architektury krajobrazu*	15	2	2	23	13,3333
314403	Technik technologii żywności*	36	0	0	21	0
321301	Technik farmaceutyczny*	25	6	6	22	24
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	21	4	4	15	19,0476
325402	Technik masażysta*	15	0	0	12	0
325509	Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	18	0	0	12	0
325511	Technik ochrony środowiska*	22	4	4	19	18,1818
325601	Ratownik medyczny*	11	4	4	20	36,3636
325905	Opiekunka dziecięca*	12	2	2	20	16,6667
331402	Technik agrobiznesu*	21	4	4	20	19,0476
331403	Technik ekonomista*	81	6	6	53	7,4074
333101	Agent celny	30	0	0	98	0
333107	Technik logistyki*	19	4	4	19	21,0526
333906	Technik organizacji reklamy*	0	0	0	0	0
334306	Technik administracji*	78	0	0	77	0
341204	Opiekunka środowiskowa*	25	0	0	23	0
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych*	22	4	4	26	18,1818

343602	Muzyk*	23	0	0	19	0
351203	Technik informatyk*	45	10	10	52	22,2222
411004	Technik prac biurowych*	20	2	2	0	10
422103	Technik obsługi turystycznej*	0	0	0	25	0
422402	Technik hotelarstwa*	46	4	4	39	8,6957
512001	Kucharz*	0	0	0	0	0
513101	Kelner*	0	0	0	13	0
514105	Technik usług fryzjerskich*	26	2	2	45	7,6923
514207	Technik usług kosmetycznych*	28	2	2	22	7,1429
522305	Technik handlowiec*	15	2	2	30	13,3333
532102	Opiekun medyczny*	24	0	0	31	0
541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia*	0	0	0	16	0
RAZEM		811	78	78	868	-

Wykształcenie policealne i średnie zawodowe uzyskało 811 absolwentów z tego 78 osób było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku na dzień 31.12.2011 r.

Najwięcej osób uzyskało status absolwenta w zawodach :

- technik ekonomista (81 osób), - 71 osób w roku 2010
- pracownicy administracyjni (78osób),- w roku ubiegłym 112 osób
- technik hotelarstwa (46 osób), - 47 osoby w 2010 r.
- technik informatyk (45 osoby), - 52 osoby w roku ubiegłym

Analizując liczbę zarejestrowanych absolwentów według zawodów stwierdzamy, że w naszym powiecie dominowali :

- technik budownictwa (12 osób),
- technik informatyk (10 osób),
- technik farmaceutyczny (6 osób),
- technik ekonomista (6 osób).

Kod	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli	Bezrobotni absolwenci	w tym	Przewidywani absolwenci w	(5):(3)
-----	--------------	------------------------------	-----------------------	-------	---------------------------	---------

zawodu		szkołę na terenie powiatu w roku 2010	zarejestrowani w PUP w końcu roku 2010	Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	roku 2011	w%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Wykształcenie średnie ogólnokształcące							
000000	Bez zawodu	638	139	139	700	21,7868	

Najliczniejszą grupę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych stanowiły osoby bez żadnego zawodu - po liceach ogólnokształcących (638 osób), z tego 139 osób było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Elku jako osoby bezrobotne. Dla porównania w roku 2010 spośród 677 absolwentów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Elku zarejestrowanych było 111 osób bezrobotnych.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2009	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP na dzień 30.09.2010 r.	w tym Bezrobotni absolwenci ze szkół danego powiatu	Przewidywani absolwenci w roku 2010	(5):(3) w%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Wykształcenie zasadnicze zawodowe							
343101	Fotograf*	0	0	0	2	0	
512002	Kucharz małej gastronomii*	0	0	0	5	0	
514101	Fryzjer*	4	0	0	13	0	
522301	Sprzedawca*	0	0	0	2	0	
711202	Murarz*	21	6	6	0	28,5714	
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	7	4	4	0	57,1429	
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	18	2	2	21	11,1111	
721306	Blacharz samochodowy*	1	0	0	1	0	
723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	28	8	8	30	28,5714	
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	8	3	3	26	37,5	
751105	Rzeźnik - wędliniarz*	18	2	2	14	11,1111	

751201	Cukiernik*	5	4	4	42	80
751204	Piekarz*	1	0	0	22	0
752205	Stolarz*	2	2	2	7	100
RAZEM		113	31	31	185	-

Wykształcenie zasadnicze zawodowe uzyskało 113 osób, z tego 31 osób było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku jako osoby bezrobotne. Natomiast w roku 2010 wykształcenie zasadnicze zawodowe uzyskało 148 osób, z czego 46 osób było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Najwięcej osób ukończyło szkołę z zawodem:

- mechanik pojazdów samochodowych (28 osób), w roku 2010 -38 osób,
- murarz (21 osób).

Analizując liczbę zarejestrowanych absolwentów według zawodów stwierdzamy, że w naszym powiecie dominowali :

- tak samo jak w roku ubiegłym mechanik pojazdów samochodowych (8 osób w roku bieżącym), natomiast w roku 2010 było to 15 osób,
- murarz (6 osób).

Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, iż w ciągu dwóch ostatnich lat w szkołach wyższych, technikach i szkołach zawodowych da się wyróżnić zawody, które uzyskały najwięcej absolwentów zarówno w roku szkolnym 2010/2011, jak i aktualnym roku szkolnym 2011/2012, i tak szkoły wyższe przez dwa lata rozdały najwięcej dyplomów specjalistom ds. marketingu i handlu, a najmniej inżynierom elektrotechnikom; szkoły techniczne uczą najwięcej techników ekonomistów a najmniej techników elektryków; zaś szkoły zawodowe miały najwięcej absolwentów w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych. Wzrost liczby bezrobotnych absolwentów odnotowywany jest miesiącach letnich, kiedy to osoby młode po ukończeniu szkoły rejestrują się do bazy bezrobotnych, aby móc podjąć pracę sezonową lub odbyć krótki staż. W miesiącu październiku zaś odnotowujemy spadek liczby absolwentów, gdyż osoby podejmują dalszą naukę, w związku z czym wyrejestrowują się z bazy osób bezrobotnych.

Zestawienie danych za omawiany okres na temat stanu bezrobocia oraz napływu absolwentów do ewidencji urzędu pozwala zauważyć, że w większości przypadków strategie szkół ponadgimnazjalnych w zakresie doboru kierunków kształcenia młodzieży w konkretnych zawodach nie są odzwierciedleniem zapotrzebowania lokalnego rynku pracy.

Wybory młodzieży podejmującej naukę w danych kierunkach kształcenia mogą również wynikać z ich planów zawodowych dotyczących nie tyle podejmowania pracy w zawodzie, co zamiaru podjęcia w przyszłości własnej działalności gospodarczej. Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy.

Podsumowanie

Kryzys gospodarczy Polski wywołał i wywołuje zasadnicze zmiany sytuacji na rynku pracy powiatu ełckiego. Dane za rok 2011 dowodzą, że powiat ełcki nadal charakteryzuje się wysoką liczbą bezrobotnych. O trudnej sytuacji na naszym rynku pracy świadczy także stopa bezrobocia, wg danych GUS na koniec grudnia 2011 roku kształtowała się ona na poziomie 24,8 %, i była prawie dwukrotnie wyższa niż w kraju (12,5 %.). O ile na dzień 31 grudnia 2010r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ełku było zarejestrowanych tylko 7793 osób bezrobotnych, to już w 2011 r. – 7906.

Wzrost bezrobocia w zasadzie nie zmienił jego obrazu i charakterystyki. Nadal utrzymują się niekorzystne cechy w strukturze bezrobocia, tj. niski poziom wykształcenia bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy. Około 32,5 % bezrobotnych, to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W końcu omawianego okresu zarejestrowanych było 2576 osób właśnie z takim wykształceniem.

Nadal jednym z najważniejszych problemów rynku pracy powiatu ełckiego jest bezrobocie ludzi młodych - 21 % zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-25 lat, a prawie 69 % to osoby w wieku mobilnym.

W końcu grudnia 2011 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1647 bezrobotnych **w grupie wieku 18-24 lata**. Ich liczba w porównaniu z końcem grudnia 2010 spadła jedynie o 81 osób.

W końcu grudnia 2011 r. w urzędzie pracy zarejestrowanych było 1493 **osób oczekujących na pracę ponad 6 miesięcy**. W porównaniu do końca grudnia 2010 roku ich liczba zmalała o 26 osób. Zmalała też liczba bezrobotnych oczekujących na pracę do 1 miesiąca (o 121 osób).

Analiza pokazuje, że bezrobotny powiatu ełckiego to osoba : w wieku od 18 -34 lat (51% populacji), z wyuczonym zawodem (81,0%), zamieszkała w mieście (62,4%), bez wykształcenia średniego (56,5%), pozostająca bez pracy powyżej 6 miesięcy (53,8%) oraz kobieta (52,2%).

Grupami niezmiennie od lat plasującymi się na czołowym miejscu pod względem ilości rejestrujących się bezrobotnych są: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy- 23,2% populacji, technicy i średni personel -15,1% populacji oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - 14,1% populacji.

Oprócz tych wielkich grup , istotny udział w strukturze zawodowej notuje się też w grupach : pracownicy przy pracach prostych- 9,1% ogółu, specjaliści - 7% ogółu i operatorzy i monterzy

maszyn i urządzeń – 5 % ogółu. Na przeciwnym biegunie znajduje się grupa –parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich.

Analiza wykazuje, że spośród 6131 bezrobotnych poprzednio pracujących 42,7 % bezrobotnych dostarczają na rynek łałki zakłady z czterech sekcji: przetwórstwa przemysłowego – 17,6%, handlu hurtowego i detalicznego – 10,9% , budownictwa – 9,2 % oraz administracji publicznej – 5 % .

W 2011 roku zwiększyła się rozpiętość pomiędzy liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, a napływem bezrobotnych. W okresie 6 miesięcy Urząd zarejestrował 4856 osoby bezrobotne, pracodawcy zgłosili w tym czasie 923 oferty pracy i aktywizacji zawodowej tj. o 404 oferty mniej niż w poprzednim czasokresie. Spośród 923 ofert pracy najwięcej pochodziło z budownictwa - 22,3%, handlu hurtowego i detalicznego - 20,1%, przetwórstwa przemysłowego – 12,8% oraz administracji publicznej i obrony narodowej - 9,9%. Z tych czterech branż liczba zgłoszonych ofert pracy stanowiła 65,1% wszystkich propozycji zatrudnieniowych.

Ze struktury pozyskanych ofert wynika, że aż 67,4 % wszystkich ofert zaadresowanych było do bezrobotnych mających zawód zakwalifikowany do grup 5, 7 i 9, czyli do osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Zestawienie informacji o liczbie osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o liczbie wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych grup wskazuje, że w grupach w których odnotowuje się największe napływy bezrobotnych tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, czy pracownicy usług i sprzedawcy występuje także największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Udział w/w grup wielkich w liczbie bezrobotnych ogółem na koniec roku 2011 wyniósł odpowiednio 23,2% i 14,1% a udział w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy : 23% i 25,4%. Świadczyć to może o niedopasowaniu kwalifikacji posiadanych przez bezrobotnych w tych grupach do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawcę. W sumie dla bezrobotnych z trzech grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług i sprzedawcy i pracownicy przy pracach prostych było aż 67,4% ogółu propozycji zatrudnieniowych.

Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy znalazły się takie zawody jak: robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, technik prac biurowych,

sprzedawca, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, doradca klienta, kierowca samochodu ciężarowego, zbrojarz, stolarz galanterii drzewnej, robotnik drogowy.

Informacje dotyczące wolnych miejsc pracy zgłaszane do urzędu nie stanowią wszystkich ofert pracy jakie pojawiają się na rynku pracy powiatu ełckiego. Szacuje się, że zgłoszone oferty stanowią zaledwie 40% ofert istniejących na rynku. Z pewnością do urzędu nie trafiają informacje o wolnych miejscach pracy dla wysokiej klasy specjalistów, głównie ze względu na przekonanie, że zarejestrowani bezrobotni nie posiadają wystarczających kwalifikacji zawodowych, bądź ich umiejętności zdeaktualizowały się w wyniku długiego pozostawania bez pracy. Ponadto coraz większą rolę spełnia Internet, w którym zamieszczane są oferty pracy.

Liczba ofert pracy w okresie II półrocza(923) oraz liczba bezrobotnych na koniec grudnia (7906 osób) wskazują, że na terenie powiatu ełckiego występuje nadwyżka siły roboczej.

Analiza zawodów w okresie roku 2011 pokazuje, że najczęściej osób bezrobotnych rejestrujących się w tym okresie posiadało zawód: sprzedawcy - 505 osób. W pierwszej dziesiątce z nie co mniejszą liczebnością znaleźli się również: asystent ekonomiczny, murarz, krawiec, robotnik budowlany, kucharz, technik budownictwa, mechanik samochodów osobowych, technik rolnik.

Do grupy zawodów deficytowych, dla których w badanym okresie w naszym powiecie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych zaliczyć należy takie zawody jak: **pośrednik w obrocie nieruchomościami, sekretarz sądowy, nauczyciel przedmiotów zawodowych, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, szatniarz, stolarz galanterii drzewnej, operator koparko-ladowarki, robotnik gospodarczy, pozostali pracownicy przy pracach prostych, gdzie indziej niesklasyfikowani.**

Pod względem poziomu deficytu siły roboczej na trzech pierwszych miejscach uplasowały się takie zawody jak: **doradca klienta, monter sieci wodnych i kanalizacyjnych oraz zbrojarz.** W tych zawodach wskaźnik intensywności deficytu jest maksymalnie najwyższy. Świadczyć to może o braku osób z danymi kwalifikacjami, czyli albo są to zawody, w których bardzo łatwo znaleźć zatrudnienie i jest ono stabilne lub są to zawody mało popularne, a w związku z tym brak osób zainteresowanych podjęciem nauki i w późniejszym czasie zatrudnienia w tym kierunku. Wśród zawodów o wysokim poziomie tego wskaźnika wymienić trzeba także: **głównego księgowego, inżyniera elektryka, nauczyciela/instruktora praktycznej nauki zawodu,**

technika archiwistę, manikurzystkę, lakiernika, operatora koparki oraz operatora sycharki.

W rankingu zawodów nadwyżkowych czołowe miejsca zajmują : **tynkarz, spec. do spraw kadr, magazynier, konserwator budynków, robotnik drogowy, listonosz, sprzątaczką biurową, robotnik budowlany, sprzedawca w stacji paliw, dziennikarz, asystentka stomatologiczna, pracownik kancelaryjny.** Nadwyżka w niektórych zawodach może wynikać z sezonowości charakteru wykonywanych prac np. robotnik budowlany.

W grupie zawodów zrównoważonych, w których występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu, najwyższymi wskaźnikami równowagi charakteryzowały się takie zawody jak: **kierownik ds. kontroli jakości, inżynier automatyki i robotyki, grafik komputerowy, pozostali projektanci grafiki i multimediiów, pozostali nauczyciele szkół podstawowych, pozostali analitycy finansowi, technik weterynarii, referent bankowości, pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, pozostali pracownicy obsługi biurowej, sprzedawca w branży przemysłowej, akwizytor, szlifierz metali, drukarz, elektryk, pozostali ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni, kierowca operator wózków jezdniowych.**

Z przedstawionej analizy wynika, że sytuacja na lokalnym rynku pracy pozostaje trudna i a wśród zawodów bezrobotnych utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Restrukturyzacja wielu sektorów gospodarczych spowodowała zapotrzebowanie na nowe zawody i potrzebę doskonalenia posiadanych już przez pracowników umiejętności. Intensywny postęp cywilizacji, rozwój nowoczesnych technologii oraz związane z tym procesem nowe metody pracy powodują zwiększenie naturalnej luki pomiędzy kwalifikacjami społeczeństwa, a wymaganiami gospodarki. Dotyczy to zwłaszcza kształcenia zawodowego, gdyż rozszerzenie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji jest w niektórych zawodach codzienną koniecznością.

Należy jednak pamiętać, iż każda branża kształtuje własne wymagania – nie można więc stworzyć uniwersalnego profilu kwalifikacji, których posiadanie gwarantuje podjęcie zatrudnienia i zaspokojenia potrzeb współczesnych pracodawców. Niemniej można przyjąć, że występują kwalifikacje pomocne w większości zawodów na różnych stanowiskach. Należą do nich takie umiejętności jak **obsługa komputera, prawo jazdy, znajomość języków obcych,**

które połączone z odpowiednimi cechami charakteru wpływają na pozytywną ocenę kandydata do pracy.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala dostrzec tendencje jakie występują na obszarze rynku pracy w powiecie ełckim.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie aktualnych potrzeb rynku pracy. Należy jednak pamiętać, że skupiają się one nie tylko na konkretnych kwalifikacjach zawodowych, zdobytych w systemie szkolnym czy na kursach doształcających, ale także na dodatkowych umiejętnościach o charakterze uniwersalnym, tj. planowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego, elastycznego podejścia do oczekiwań pracodawców, uwzględniania konieczności kilkakrotnej reorientacji zawodowej na przestrzeni całej kariery zawodowej. Częstym zjawiskiem jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, ale pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których może tylko w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę. Ważnymi dla lokalnego rynku pracy czynnikami stają się zatem przede wszystkim:

- jakościowy rozwój zasobów ludzkich;
- rozwijanie systemu edukacji, szkoleń i poradnictwa zawodowego;
- prowadzenie polityki spójności między rynkiem pracy a profilem oferty dydaktycznej,
- rozwijanie i wspomaganie sektora usług,
- wspomaganie samozatrudnienia,
- wyrównywanie szans kobiet, osób niepełnosprawnych oraz osób w podeszłym wieku,
- kreowanie i prowadzenie lokalnej polityki przeciwdziałania bezrobociu,
- monitorowanie potrzeb pracodawców w zakresie zasobów ludzkich skoordynowane z systemem edukacji.

Reasumując podkreślić należy fakt, że przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych nie w pełni odzwierciedla rzeczywistą sytuację na rynku pracy. Monitoring zawodów w obecnej postaci jest niewystarczający dla precyzyjnego określania struktury zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Ograniczając się do statystyki pozostawiamy na uboczu szeroki temat jakości zasobów ludzkich, doświadczeń w zawodach, mobilności, gotowości do zmiany. Orzekamy o zawodach znając jedynie tę część strony popytowej rynku pracy, którą obsługuje PUP. Natomiast powiatowe urzędy pracy nie dysponują całością ofert

zatrudnienia dostępnych na rynku. Wyłączamy problem migracji zarobkowych i związanych z tym udział w bezrobociu rejestrowanym osób zainteresowanych jedynie uzyskaniem ubezpieczenia zdrowotnego. Rozpatrując konkretne zawody i profesje, nie uwzględniamy podobieństwa kwalifikacyjnego niektórych z nich a także faktu, iż do wykonywania pewnych prac nie są potrzebne żadne kwalifikacje. Nie przyglądamy się bliżej wymaganiom stawianym w ofertach pracy, gdzie obok wskazania zawodu często wymienia się konieczność posiadania specjalnych uprawnień czy dodatkowych kwalifikacji. Posługując się wskaźnikami nadwyżki i deficytu ujmujemy dynamiczny charakter rynku pracy (napływu bezrobotnych), lecz w ogóle pomijamy jego stronę statyczną (liczbę zarejestrowanych na koniec okresu sprawozdawczego, która pokazuje nam zmiany w liczbie bezrobotnych w zawodach nadwyżkowych i deficytowych). Wreszcie nie wiemy nic o kierunkach odpływu z bezrobocia rozpatrywanego wg struktury zawodowej, a zwłaszcza o relacji pomiędzy zawodem bezrobotnego podejmującego pracę a zawodem zgłoszonym w ofercie pracy. Wielu bezrobotnych posiada niedostateczne kwalifikacje i nadal odnotowujemy rezultaty niedopasowania struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Dlatego też w aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia i staże dla osób bezrobotnych organizowane przez Urząd i dostosowane do potrzeb rynku pracy. Zwiększenie liczby osób szkolonych, czy też pozyskujących praktyczne umiejętności wykonywania zawodu w miejscu pracy oraz rozwój kształcenia ustawicznego spowoduje w przyszłości zmniejszenie się liczby bezrobotnych w zawodach nadwyżkowych i deficytowych.

Opracowała:

Izabela Korenkiewicz